

MODA NA MAZOWSZE

LATO 2024



MAZOWIECKI
ATLAS ROWEROWY

MAZOWIECKIE HITY
TURYSTYCZNE

KAMPEREM DO MIAST,
NATURY I PARKÓW ROZRYWKI

SKANSENY
I NAWIEDZONE ZAMKI

Fot.: ARCHIWUM MROT

MAZOWIECKA
REGIONALNA
TURYSTYCZNA



SZANOWNI PAŃSTWO

Wakacje!

Kiedy się kończą, mamy wrażenie, że nie będziemy mogli doczekać się kolejnych, potem nagle już są, a my orientujemy się, że nie wszystko zdążyliśmy zaplanować!

I wtedy, wcale nie na biało, lecz na szalenie kolorowo, bo takie jest nasze województwo, wkracza magazyn wakacyjny „Moda na Mazowsze”! A w nim dziesiątki pomysłów na to, jak, dokąd i po co wędrować.

Nawet jeśli ktoś był tak zapracowany przez cały rok, że kompletnie zapomniał o wakacjach, to w naszym czasopiśmie znajdzie inspiracje na każdy letni tydzień!

Jak lubicie podróżować? Szybko? Z własnym domkiem na kółkach? Mamy cały pakiet pomysłów na zwiedzanie Mazowsza kamperem! A na miłośników aktywnej turystyki czeka fantastyczny prezent: mazowiecki atlas rowerowy w Waszej ulubionej wersji – papierowej lub cyfrowej. Wolicie pociągi? Koleje Mazowieckie dowiozą Was w setki cudownych miejsc, m.in. do większych miast z ciekawą wakacyjną ofertą, ale też wprost do lasów, nad rzeki i zalewy. Dokąd jechać? Może na wieś? Najlepiej taką sprzed stulecia? Każda część województwa kryje niesamowity skansen! Ale jeśli nie chcecie cofać się w czasie, lecz zobaczyć miejsca modne, absolutny top podróżniczych lokacji, mamy dla Was szlak mazowieckich hitów turystycznych!

Kiedy już zapadnie zmrok, można opowiadać sobie straszne historie o duchach – białych i żółtych damach, upiorach szwedzkich żołdaków, rycerzu zmienionym w potwornego psa o świecących ślepiach lub diable pilnującym skarbu księcia Janusza. Województwo mazowieckie ma swoje nawiedzone miejsca, a najciekawsze z nich to oczywiście zamki. Wakacje z duchami? Czemu nie?

Jeśli ktoś będzie tak ambitny, że przed końcem lata zrealizuje wszystkie nasze pomysły na wakacyjne podróże opisane w tym magazynie (proszę dać nam znać w naszych mediach społecznościowych!), zapraszamy do serwisu Moda na Mazowsze, w którym prezentujemy m.in. trasy rowerowe, kajakowe i piesze, fenomenalne agroturystyki, kąpieliska, parki wodne i parki rozrywki, atrakcje dla wielopokoleniowych rodzin, par w każdym wieku oraz singli. Tysiące pomysłów i mnóstwo miejsc, w których można przeżyć niesamowite przygody. I tylko jednego u nas naprawdę brakuje: nudy! 😊

Pięknego lata na Mazowszu!

Prezes Zarządu
Mazowieckiej Regionalnej Organizacji Turystycznej
Izabela Stelmańska



MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

MAZOWIECKA REGIONALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

ul. Nowy Świat 27/2, 00-029 Warszawa, tel.: +48 22 877 20 10, biuro@mrot.pl

Współpraca: Redakcja Magazynu Świat, Podróże, Kultura, promocja@magazynswiat.pl

Korekta: Ewa Kubaczek, Skład: Tomasz Olendzki

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Niezamówionych materiałów redakcja nie zwraca, a w razie opublikowania zastrzega sobie prawo do ich skracania. Magazyn MODA NA MAZOWSZE® nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam i ma prawo odmówić publikacji bez podania przyczyny. Wszystkie materiały są objęte prawem autorskim. Przedruk materiałów w jakiegokolwiek formie i w jakimkolwiek języku bez wcześniejszej pisemnej zgody Wydawcy jest zabroniony. Wydawca zabrania sprzedaży numerów bieżących i archiwalnych Magazynu MODA NA MAZOWSZE®. Działanie wbrew powyższemu zakazowi skutkuje odpowiedzialnością prawną. WARSZAWA 2023



6 WYPRAWY KAMPEREM
PO MAZOWSZU
I OKOLICACH



10 LATO W WARSZAWIE



14 RUSZAJ ROWEREM
PO PRZYGODĘ! MAZOWIECKI
ATLAS ROWEROWY



16 SZLAK MAZOWIECKICH
HITÓW TURYSTYCZNYCH



22 SKANSEN W BRAŃSZCZYKU.
JAK SMAKUJĄ
KURPIE BIAŁE?



24 MUZEUM WSI MAZOWIECKIEJ
W SIERPCU – JAK ŻYLI
NASI DZIADKOWIE



26 SKANSEN W KULIGOWIE
NAD BUGIEM. NA POCZĄTKU
BYŁA KUŹNIA...



28 MUZEUM WSI RADOMSKIEJ:
WIATRAKI I TAŃCE
NA DECHACH



30 WAKACJE Z DUCHAMI
– NAWIEDZONE ZAMKI



34 SIEDLCE: KSIĘŻNA ALEKSANDRA,
GREK Z HISZPANII
I JACEK NA DACHU



36 ZIEMIA RADOMSKA
– REGION PEŁEN
WAKACYJNYCH ATRAKCJI



39 KAJAKIEM PO MAZOWSZU
DLA MISTRZÓW
I POCZĄTKUJĄCYCH

DZIEJE SIĘ
NA MAZOWSZU

Lato na Mazowszu

kalendrium wydarzeń



30.06–7.07.2024 – Pałac w Radziejowicach

XV LETNI FESTIWAL IM. JERZEGO WALDORFFA

To kolejna edycja festiwalu, znanego i cenionego wydarzenia muzycznego na mapie Mazowsza. W programie występy z muzyką symfoniczną i kameralną, pojawią się też recitale solowe. Usłyszymy m.in. kompozycje Bacha, Mozarta, Beethovena, Liszta, Chopina oraz wielu innych znanych kompozytorów. Wstęp na wszystkie koncerty jest bezpłatny.

Więcej informacji: palacradziejowice.pl

30.06.2024 – Zamek w Liwie

W ZAMKOWEJ KUCHNI NA SZLAKU KSIĄŻĄT MAZOWIECKICH

Impreza plenerowa, w trakcie której władzę na zamku przejmuje kuchnia historyczna i tradycyjna, a samo podzamcze staje się miejscem wielkiej uczty i kulinarnych inspiracji. Podczas tegorocznej edycji polsko-litewsko-wołoskiej poznamy smaki i tradycje tych krajów. Festiwal to również okazja do spotkania ze znawcami i miłośnikami kuchni oraz zagłębienia się w temat kulinariów, smaków i aromatów.

Więcej informacji: liw-zamek.pl

6.07.2024 – Jadów, DZIEŃ SZKOCKI W JADOWIE 2024

Największy polsko-szkocki rodzinny piknik w Polsce! Impreza plenerowa poświęcona jest upamiętnieniu dziedzictwa szkockich osadników przebywających na terenie gminy Jadów w XIX wieku. Wśród atrakcji będą m.in.: pokazy i nauka tradycyjnego tańca szkockiego céilidh, koncerty, szkockie potrawy, nauka gry na dudach, kino plenerowe oraz pokaz grup rekonstrukcyjnych.

Więcej informacji: dzienszkocki.pl

6–7.07.2024 – Farma Iluzji, WIELKI FESTIWAL SZTUKI ILUZJI

Wejść do magicznego świata sztuki iluzji i weź udział w wielkim magicznym show! Czekają nas mnóstwo magii, przygód

i niezapomnianych wrażeń. To jedyna w swoim rodzaju szansa, aby zanurzyć się w magiczny świat iluzji i być świadkiem występów największych mistrzów estrady! A oprócz tego kilkadziesiąt atrakcji dla całej rodziny.

Więcej informacji: farmailuzji.pl

7.07.2024 – Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu

MIODOBRAWIE W SKANSENIE

Impreza przybliży odwiedzającym czynności związane z pozyskiwaniem miodu, takie jak m.in. odsklepanie wosku z ramek, wirowanie miodu czy zakładanie węzy. Poznasz tu produkty pszczoły i akcesoria pszczelarskie. Na polanie przed amfiteatrem będzie można odwiedzić kiermasz produktów regionalnych, a na terenie wsi rządowej przez cały dzień organizowane będą pokazy pracy dawnych rzemieślników, takich jak szewc czy kowal.

Więcej informacji: mwmskansen.pl

7.07.2024 – Łyse, MOTOKURP 2024

Pierwsza edycja dwuwątkowej imprezy kulturalnej. Głównymi i jedynymi nurtami są: motoryzacja i szeroko pojęta kultura kurpiowska. Wydarzenie będzie miało swój niebywały i jedyny w swoim rodzaju klimat. To jedyny taki w regionie zlot pojazdów wszelakich połączony z degustacją smaków kurpiowskich. W programie także widowisko w wykonaniu zespołu folklorystycznego oraz spektakl zespołu kurpiowskiego.

Więcej informacji:

7.07.2024 – Muzeum im. Kazimierza Pułaskiego w Warce

PIKNIK HISTORYCZNO-KULTURALNY VIVAT PUŁASKI

Piknik historyczno-kulturalny dla całej rodziny! To połączenie nowoczesnej edukacji historycznej wykorzystującej rekonstrukcje, pokazy i warsztaty oraz edukacji kulturalnej z nie-

wzwykle atrakcyjnymi koncertami, wystawami i animacjami. Wszystko to w malowniczej scenerii parku w Winiarach nieopodal Muzeum im. K. Pułaskiego.

Więcej informacji: muzeumpulaski.pl

**19–21.07.2024 – Muzeum Jana Kochanowskiego
w Czarnolesie, 2. FESTIWAL SZTUKI CARPIE DIEM**

Druaga edycja festiwalu, który odbędzie się w malowniczej scenerii czarnoleskiego parku, gdzie nadal szumią opiewane przez Kochanowskiego lipy. W programie spektakle teatralne, koncerty jazzowe, spotkanie filozoficzne, czytanie poezji, animacje dla dzieci i piknik rodzinny. Bilety do nabycia w kasie muzeum oraz online.

Więcej informacji: muzeumkochanowski.pl

29–30.07.2024 – Julinek Park, ŁĄCZY NAS MAZOWSZE

Weekend pełen atrakcji w jednym z największych w Polsce parków rozrywki dla rodzin, z parkiem wodnym, wesołym miasteczkiem i występami cyrkowymi na arenie. W programie m.in.: warsztaty cyrkowe, piana party oraz quest.

Więcej informacji: julinek.com.pl

**4.08.2024 – Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu
ŻNIWA W SKANSENIE**

Plenerowe wydarzenie poświęcone żniwom, czyli okresowi ciężkiej i wyczerpującej pracy na wsi. Nie zabraknie pokazów związanych z pracami żniwnymi, a także korowodu do kościoła w Drążewie. Poza pokazami na polach będzie można sprawdzić, jak toczyło się życie codzienne w chałupach chłopskich, jak niegdyś pracowali rzemieślnicy, zacerpnąć porad zielarskich czy uczestniczyć w warsztatach. Na polanie nie zabraknie kiermaszu produktów regionalnych.

Więcej informacji: mwmskansen.pl

10.08.2024 – Zamek w Liwie

XXI TURNIEJ RYCERSKI O PIERŚCIEN KSIĘŻNEJ ANNY

Od 2001 roku w sierpniowe popołudnie zamek w Liwie staje się areną walk najmężniejszych i najbardziej cnotliwych rycerzy. W tym roku wypada 21. edycja tego wydarzenia. Głównym punktem programu są turnieje rycerskie, ale nie zabraknie też pokazów dworskich strojów, koncertów średniowiecznej muzyki oraz przeglądu artylerii.

Więcej informacji: liw-zamek.pl

10–11.08.2024 – Sierpc

VII KASZTELAŃSKI FESTIWAL SMAKÓW

Kolejna edycja największej imprezy plenerowej na północnym Mazowszu! Nie zabraknie lokalnych smaków, regionalnych potraw, atrakcji i zabaw dla najmłodszych oraz... dobrej muzyki! Na festiwalowej scenie wystąpią gwiazdy polskiej sceny muzycznej.

Więcej informacji: sierpc.pl

**10.08.2024 – Zamek Książąt Mazowieckich
w Cztersku, NOC SPADAJĄCYCH GWIAZD**

Zamek i najbardziej gwieździsta noc w roku! To jedyna taka impreza w Polsce. Zapraszamy na siódmą edycję Nocy Spadających Gwiazd! W trakcie imprezy odbędą się pokazy, prelekcje, warsztaty i wiele innych animacji. Dziedziniec zamkowy zapełni się stanowiskami edukacyjnymi, a o godzinie 21:30 odbędzie się pokaz laserowy.

Więcej informacji: zamekczterski.pl

**20–25.08.2024 – Płock, różne lokalizacje
VISTULA FOLK FESTIVAL 2024**

Spotkania z kulturą ludową i tradycjami Polski, a także innych krajów. To już 12. edycja festiwalu, podczas której wystąpią zespoły z Polski i różnych zakątków świata, prezentując muzykę i choreografię na najwyższym poziomie.

Więcej informacji: pokis.pl

24.08–1.09.2024 – Warszawa

21. FESTIWAL WARSZAWA SINGERA

Festiwal jest jednym z najważniejszych wydarzeń tego typu w Europie. Ukazuje kulturę żydowską w szerokim kontekście kultury polskiej i światowej, konfrontując tradycję z nowoczesnością. W trakcie wydarzenia odkryjemy szerokie spektrum gatunków muzycznych, od muzyki klasycznej, synagogalnej, klezmerskiej, ludowej po awangardową muzykę współczesną oraz film, teatr, literaturę i sztuki plastyczne.

Więcej informacji: shalom.org.pl

15.09.2024 – Błonia PGE Narodowego

**WARSZAWSKIE DNI RODZINNE
NARODOWY DZIEŃ SPORTU**

Wielkie święto sportu! Piknik to świetna okazja do rozpoczęcia swojej sportowej przygody oraz do poznania różnego rodzaju aktywności. Trening z Legii Warszawa, ścianka wspinaczkowa, pokazy szybowców i żaglówek, warsztaty kulinarne – to tylko niektóre z atrakcji, które będą czekać na ciebie i twoją rodzinę.

Więcej informacji: warszawskiedniodzinne.pl

22.09.2024 – Rynek w Węgrowie

MAZOWIECKIE ŚWIĘTO CHLEBA I SERA

Impreza plenerowa, która cyklicznie odbywa się na rynku w Węgrowie. Rynek zapełni się wystawcami i producentami zdrowej żywności, którzy przygotowują wypieki, sery, wędliny i inne produkty oraz wyroby rękodzielnicze. W części wieczornej zagra gwiazda wieczoru!

Więcej informacji: www.wegrow.com.pl



Więcej na: www.mrot.pl

WYPRAWY KAMPEREM PO MAZOWSZU I OKOLICACH

**MAZOWSZE TO REGION PEŁEN MAŁOWNICZYCH
KRAJOBRAZÓW, LASÓW, RZEK I OCZYWIŚCIE BOGATEJ HISTORII,
KTÓRĄ MOŻNA ODKRYWAĆ NA WIELE SPOSOBÓW.
JEDNYM Z NICH JEST OPCJA PODRÓŻY KAMPEREM,
I TO BEZ WZGLĘDU NA TO, ILE MASZ LAT!**

● tekst: **Martyna Wawryło**



MAZOWIECKIE SZLAKI KAMPEROWE



Kto to choć raz miał przyjemność przejechać się tym pojazdem i poczuć dreszczyk emocji oraz niezależność w podróży, ten pewnie wie – kamper to idealne rozwiązanie dla Kochających przygody.

MAZOWIECKIE SZLAKI KAMPEROWE: MIEJSCA DLA CAŁYCH RODZIN

Podróże z rodziną rządzą się innymi prawami, tu nie ma miejsca na nudę. Wybierając się zatem na odpoczynek z całą rodziną, zwracam uwagę na wiele szczegółów, na które przy wycieczkach tylko z dorosłymi pewnie nawet bym nie wpadła. Jednak zadowolone dziecko to przecież wypoczęty rodzic i możliwość spokojnego relaksu dla wszystkich. Często zatem, planując rodzinne wycieczki, szukamy takich miejsc, które zadowolą wszystkich.

Taką gwarancję dobrej zabawy znajdziecie w Julinku, a dokładnie – w Julinek Camp. Oddalony od centrum Warszawy o około 30 kilometrów Julinek Camp to położony na terenie dawnej bazy cyrkowej kameralny camping i pole namiotowe w Puszczy Kampinoskiej. Camping ten daje cudowną możliwość odpoczynku blisko natury. A kiedy młodzi podróżnicy zapragną szalonej rozrywki, w zasięgu ręki jest słynny Julinek Park ze specjalną strefą wodną, parkiem linowym, krainą dmuchańców i wieloma innymi miejscami, które sprawiają, że dzieciaki skaczą z radości. Po zabawie można zrelaksować się w prywatnej strefie grillowej, a wieczorem skorzystać z miejscowych sanitariatów i bieżącej wody, co po całym dniu szaleństw bywa naprawdę potrzebne.

Campingów, w których można połączyć potrzeby i dużych, i małych miłośników podróży kamperem, jest w województwie mazowieckim naprawdę sporo.

Kolejnym punktem, który warto dopisać sobie do swojej podróżniczej listy jest Ośrodek Rekreacji i Turystyki w Kozienicach.

Wiedzieliście, że znajduje się on nad samym jeziorem? Tak, tak, w Kozienicach jest jezioro! Choć kiedyś było ono częścią Wisły, dziś jako starorzecze oficjalnie jest miejscem, nad którym można bezpiecznie i przyjemnie odpoczywać. Kiedy jednak pogoda nie dopisze, a przecież trzeba jakoś zaplanować dzień, wtedy w zanadru jest całkiem spora oferta sportowa Ośrodka Rekreacji i Turystyki. Park linowy, siłownia plenerowa, korty tenisowe, boisko sportowe, plac zabaw dla dzieci, kryta pływalnia, a nawet sauna! Uwierzcie na słowo – można się tam porządnie zmęczyć.

Tym, którzy jednak wolą nieco spokojniejszy wypoczynek, polecam tereny zielone w otoczeniu niesamowitej Puszczy Kozienickiej, która niezależnie od pory roku zachwyca bogactwem natury. Jeśli będziecie mieć szczęście, może spotkacie tam nawet żółwia? Nam się jeszcze nie udało, ale to znak, że po prostu musimy tam wrócić.

Warto dodać, że Ośrodek Rekreacji i Turystyki dysponuje polem namiotowym ze stanowiskami dla kamperów, przyłączem do prądu i co ważne – bez problemu skorzystacie także z nowoczesnych sanitariatów wyposażonych



nawet w pralnię. Zresztą jak tu nie skusić się na odwiedzenie miejsca, które może pochwalić się tytułem Mister Camping na najlepszy camping w kategorii grupa powyżej 400 miejsc? Widzieliście kiedyś mistera campingów?

KAMPEREM NAWET W STOLICY

W naszym prywatnym rankingu na nieoficjalne miano Mistera Campingów zasługuje także Camping Motel WOK w warszawskim Wawrze, tuż przy Wale Miedzeszyńskim. Wiele osób, nawet mieszkając od wielu lat w stolicy, nie ma pojęcia, że jest takie miejsce, i to całkiem blisko centrum.

Camping Motel WOK, w którym spokojnie zaparkujecie swój dom na kółkach, jest dobrym punktem wypadowym do najważniejszych zabytków oraz atrakcji miasta. Oprócz doskonałej lokalizacji ośrodek ten oferuje całoroczny dostęp do łazienek, pralnię, recepcję, bar oraz ogródek z kuchnią i grillem. Jest kameralnie, ale to właśnie jest tu najpiękniejsze. Idealny punkt dla tych, którzy chcą połączyć miejskie zwiedzanie z campingowym wypoczynkiem, ale jednocześnie cenią sobie wygodę, bo właśnie to miejsce dostało tytuł najlepszego obiektu campingowego w Warszawie według Polskiej Federacji Campingu i Caravaningu oraz jednego z najlepszych w kraju. Szkoda byłoby pominąć taką campingową perełkę.

UROKLIWA NATURA I ODPOCZYNEK NAD RZEKĄ

Jeśli mowa o perełkach, to musicie wiedzieć, że województwo mazowieckie jest niezwykle różnorodne i kryje wiele ciekawych zakątków. Jednym z nich jest nadbużańskie Podlasie, które przyciąga przede wszystkim ze względu na dziką przyrodę oraz pyszną kuchnię.

Tu czas się chyba zatrzymał... To zasługa wyjątkowej bliskości natury i gościnności ludzi tam mieszkających. Taką niezwykłą atmosferę możecie poczuć w Buźce na Campingu Nad Sarenką.

Już od wjazdu na teren ośrodka uwagę przykuwa ogromna, zielona przestrzeń, której na co dzień w mieście nie mamy szansy zaznać. Camping położony jest nad rzeką Sarenką, a jak wiadomo bliskość wody przy tego typu podróżach zawsze jest ogromnym plusem. Choć trzeba zaznaczyć, że zaplecze sanitarne jest na bardzo dobrym poziomie.

W tym miejscu należy napawać się otaczającą przyrodą. A wpatrywanie się letnim wieczorem w tamtejsze rozgwieżdżone niebo to kolejna pozycja obowiązkowa.

Odnotowując bardziej przyziemne rzeczy, należy wspomnieć, że wędkarze będą tu uszczęśliwieni – na Campingu Nad Sarenką znajduje się bowiem zarybiony staw, a miłośnicy dobrej kuchni mogą zaopatrzyć się w lokalne przysmaki.

TRADYCYJNY FOLKLOR W POŁĄCZENIU Z NOWOCZESNOŚCIĄ

Skoro mowa o miejscach niezwykłych, poznajcie teren w samym sercu Kurpiowszczyzny na styku Mazowsza, Mazur i Podlasia. Kurpiowska Kraina w Wydmusach to camping, który łączy w sobie nowoczesność z tradycją, i to na najwyższym poziomie. W otoczeniu Puszczy Zielonej można naprawdę doskonale zrelaksować się na łonie natury, na plaży nad wodami jeziora na rzece Rozoga albo skorzystać z nowoczesnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego. W jego skład wchodzi m.in. korty tenisowe oraz ścianka wspinaczkowa. Plusem jest to, że na miejscu można wypożyczyć rower, oszczędzając tym samym przestrzeń w kamperze na inne potrzebne rzeczy.



W Kurpiowskiej Krainie mile widziane są zwierzęta domowe, co nie zawsze jest takie oczywiste.

Będąc na Kurpiach, nie sposób nie wspomnieć o lokalnej kuchni. To raj dla smakoszy! Warto zapytać, gdzie zjeść lub kupić miejscowe specjały, których smak długo się będzie pamiętać. Polecam kartoflak i pampuchy, takich rarytasów nie jadłam nigdzie indziej.

CAMPING W ZAMKOWYM KLIMACIE

Jeśli chcesz przenotować u podnóża zamku, zapraszam do Pułtuska. Mieszający się na niewielkim wzgórzu nad Narwią zamek w stylu renesansowym to jedna z wizytówek Mazowsza. Dziś mieści się tam Hotel Zamek, czyli Dom Polonii. Zamiast jednak zasnąć w hotelowym pokoju, można spokojnie zaparkować swój kamper na tamtejszym parkingu i podziwiać zamek z zewnątrz. I choć może nie jest to typowe miejsce, w którym spędzicie tydzień wakacji to weekend w mazowieckiej Wenecji (jak zwą to miasto) – z mnóstwem kanałów, najdłuższym rynkiem w Europie i muzeum z meteorytami – będzie całkiem przyjemnym doświadczeniem.

Po eksplorowaniu okolicznych atrakcji, wracacie na nocleg do swojego kampera w otoczeniu zamku, spokojnie korzystając z czystej wody i sanitariatów. Podsumowując – otoczenie Puszczy Białej, doskonały dojazd, wyjątkowa okolica – to wszystko sprawia, że nie trzeba wielkich planów i dalekich podróży, żeby spędzić dobry weekend na łonie natury.

To oczywiście tylko kilka miejsc, które zachwycają swoim otoczeniem, udogodnieniami i pomysłami na zagospodarowanie wolnego czasu.

Podróżowanie kamperem po Mazowszu to naprawdę świetna okazja, aby odkryć piękno i różnorodność tego regionu, ale też spędzić wartościowy czas z bliskimi. Tym bardziej że z każdym sezonem przybywa nowych punktów na tej kamperowej mapie naszego województwa.

Bez względu na to, czy planujecie spokojny weekend czy dłuższy urlop, podróże kamperem gwarantują także niezapomniane przygody. Czasem mniej lub bardziej planowane.

Pewnie zresztą przyznacie mi rację, że nic nie smakuje tak dobrze jak śniadanie z widokiem na rzekę lub kolacja, kiedy przed sobą ma się rozgwieżdżone niebo.

Ci, którzy poznali smak wolności i niezależności w podróży, a przy tym zyskali niepowtarzalny kontakt z naturą, nie zamienią wycieczki domem na kółkach na nic innego.

*Dobrych podróży
i do zobaczenia na Mazowszu!*



LATO W WARSZAWIE

WARSZAWA KOJARZY CI SIĘ Z WIELKOMIEJSKIM ZGIEŁKIEM I RUCHEM NA ULICACH? ODWIEDŹ JĄ W CZASIE WAKACJI, A ZMIENISZ ZDANIE. W TYM CZASIE ŻYCIE W STOLICY TOCZY SIĘ WOLNIEJ, A W WIELU MIEJSCACH MOŻNA ODPOCZAĆ I DOBRZE SIĘ ZABAWIĆ. PARKI I UROKLIWA STARÓWKA STAJĄ SIĘ SCENĄ DLA PLENEROWYCH WIDOWISK I FESTIWALI MUZYCZNYCH. NABRZEŻA WISŁY, Z BULWARAMI Z JEDNEJ, A NATURALNYMI PLAŻAMI Z DRUGIEJ STRONY, PRZYCIĄGAJĄ SPACEROWICZÓW, AMATORÓW SŁONECZNYCH KĄPIELI I KLUBOWEJ ZABAWY. A GWIAZDY ŚWIATOWEJ MUZYKI WYSTĘPUJĄ NA PGE NARODOWYM.

● tekst: Biuro Promocji Miasta Warszawa



WARSZAWA



Co roku przybywa też nowych atrakcji turystycznych. W samym środku lata, na przełomie lipca i sierpnia, Warszawa czci pamięć swoich bohaterów, którzy 80 lat temu chwycili za broń w Powstaniu Warszawskim.

WEŹ UDZIAŁ W PLENEROWYM FESTIWALU, KONCERCIE LUB WIDOWISKU

W piątkowy lub sobotni wieczór możesz wybrać się do Multimedialnego Parku Fontann i obejrzeć pokaz światła, dźwięku i wody. Tego lata na wodnym ekranie zobaczysz gwiazdy legendarnego szwedzkiego zespołu Abba. Tutaj też Warszawa powita lato podczas imprezy plenerowej „Wianki nad Wisłą”. 22 czerwca na koncercie pt. „Dźwięki wolności” zagrają m.in. Kapela ze Wsi Warszawa, Urszula i Voo Voo. Poprzedzi go jak zwykle piknik nawiązujący do słowiańskich obchodów Nocy Kupały. Nie mniej klimatycznie będzie też co sobotę na rynku Starego Miasta. Po raz 30. wystąpią na nim gwiazdy festiwalu Jazz na Starówce. Jeśli lubisz muzykę poważną, koniecznie odwiedź Królewskie Łazienki. W każdą niedzielę posłuchasz tam recitali chopinowskich odbywających się przy pomniku artysty. Na PGE Narodowym zaśpiewa słynny włoski tenor Andrea Bocelli, wystąpi legendarna Metallica a także sama Taylor Swift. W trakcie Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera usłyszysz natomiast wybitnych klezmerów z różnych stron świata.

ZRELAKSUJ SIĘ NAD WISŁĄ

Wzdłuż jednego brzegu rzeki ciągną się kilkukilometrowe bulwary z klubokawiarniami i restauracjami na barkach, wzdłuż drugiego pas dzikiej roślinności z naturalnymi piaszczystymi plażami, według National Geographic jednymi z najpiękniejszych miejskich plaż na świecie. W letnie

upały prawdopodobnie nie znajdziesz lepszego miejsca w Warszawie, aby zaznać ochłody i nacieszyć oko pięknymi widokami. Od tego roku obydwa brzegi łączy most pieszo-rowerowy. Długi na 450 metrów jest najdłuższą tego typu przeprawą w Polsce, a jego największym walorem są doskonałe widoki na pełne drapaczy chmur warszawskie city. Z myślą o spragnionych relaksu urządzono na nim długie, drewniane siedziska. Można się na nich położyć, poczytać książkę albo obserwować nurt rzeki. Rozrywkowy wieczór spędzisz w jednym z sezonowo otwieranych klubów i barów. W weekendy odbywają się w nich imprezy muzyczne, a zabawa trwa do późnych godzin nocnych. Restauracje oferujące bogatsze menu znajdziesz w przycumowanych do brzegu barkach. Możesz też po prostu przysiąść na schodkach z własnym jedzeniem i piwem i korzystać z niezobowiązującej atmosfery do białego rana.

UCZCIJ PAMIĘĆ O BOHATERACH POWSTANIA WARSZAWSKIEGO

Jak co roku 1 sierpnia o godzinie 17⁰⁰ warszawiacy oddadzą hołd bohaterom wydarzenia z czasów II wojny światowej. Na minutę zatrzyma się miejska komunikacja, staną samochody i przechodnie, a w powietrzu rozlegnie się wycie syren. Na obchody 80. rocznicy Powstania Warszawskiego złożą się też uroczyste apele, msze polowe, spotkania z udziałem weteranów, masowe wiece i marsze, a także wydarzenia sportowe, koncerty i przedstawienia. Weź w nich udział, aby poczuć ducha Warszawy. 26 lipca w Parku Wolności przy Muzeum Powstania Warszawskiego z okolicznościowym koncertem wystąpi Brodka. Dzień później wieczorem trasą w pobliżu powstańczych walk pobiegną tysiące uczestników Biegu Powstania



□ Fot.: ARCHIWUM MIASTA STOLECZNEGO WARSZAWY



□ Fot.: ARCHIWUM MIASTA STOLECZNEGO WARSZAWY

Warszawskiego. 31 lipca przy pomniku Powstania Warszawskiego na placu Krasińskich odbędzie się uroczysta msza polowa i Apel Pamięci. 1 sierpnia o godzinie 17⁰⁰ na placu Zamkowym uformuje się z ludzi żywy znak Polski Walczącej, a Wisłą popłynie biało-czerwona flotylla prowadzona przez „Dar Mazowsza”. Na Rondzie Dmowskiego, w pobliżu Pałacu Kultury i Nauki, zapłoną na czerwono flary trzymane przez zgromadzony tu tłum. O godzinie 20³⁰ dziesiątki tysięcy warszawiaków przyjdą na plac Józefa Piłsudskiego, aby odśpiewać wspólnie powstańcze piosenki. W sobotę 3 sierpnia peleton rowerzystów przejedzie ulicami Warszawy szlakiem siedzib Komendy Głównej AK. Dwa dni później spod Pomnika Ofiar Rzezi Woli wyruszy marsz ku czci 50 tysięcy zamordowanych mieszkańców tej dzielnicy. Aby posłuchać osobistych relacji osób, które przeżyły, lecz do dziś noszą bolesne ślady powstania, odwiedź otwartą przed rokiem Izbę Pamięci. Jeśli jeszcze tego nie zrobiłeś, to koniecznie odwiedź Muzeum Powstania Warszawskiego. Tutaj najpełniej doświadczysz atmosfery bohaterskiej walki, rzeczywistości barykad, ucieczek ciasnymi kanałami, spadających bomb i doszczętnie zburzonego miasta.

A JEŚLI POGODA NIE DOPISZE

W deszczowe dni czekają na Ciebie wnętrza królewskich rezydencji oraz wystawy w warszawskich muzeach. Zamek Królewski, Łazienki, Pałac Króla Jana III Sobieskiego w Wilanowie, Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN czy Muzeum Narodowe od lat przyciągają rzesze turystów. W tym roku dołączył do nich Pałac Rzeczypospolitej – perła barokowej architektury, w której zupełnie za darmo można obejrzeć skarby Biblioteki Narodowej. We wnętrzach pałacu wyeksponowano najcenniejsze zabytki polskiego i światowego piśmiennictwa. Wśród 200 prawdziwych klejnotów znajdują się m.in. najstarszy polski zabytek piśmienniczy

„Rocznik Świętokrzyski dawny”, w którym łaciną zapisano zdanie „Dąbrówka przybyła do Mieszka”, a także wpisany na Listę Pamięci Świata UNESCO Kodeks Supraski z X wieku – jeden z najstarszych zapisów języka staro-cerkiewno-słowiańskiego, arcydzieło literatury renesansu włoskiego – Sforziada oraz mapy z atlasu Ptolemeusza z XV wieku, rękopisy tureckie i perskie. Zobaczysz tu też oryginały utworów, które pamiętasz z lekcji języka polskiego: rękopisy kronik Galla Anonima i Wincentego Kadłubka, jedyny zachowany rękopis Jana Kochanowskiego, rękopisy „Ody do młodości” Adama Mickiewicza. Przekonasz się, jakie pismo miał Juliusz Słowacki i jak pięknie rysował Cyprian Kamil Norwid. Obejrzyś największy na świecie zbiór rękopisów muzycznych Fryderyka Chopina i Henryka Mikołaja Góreckiego, a także oryginały „Małgośki” Agnieszki Osieckiej, „Murów” Jacka Kaczmarskiego czy „Kołysanki” Krzysztofa Komedy skomponowanej do horroru Polańskiego „Dziecko Rosemary”. W sali z rękopisami najwybitniejszych pisarzy ubiegłego stulecia czekają na Ciebie: oryginalny zbiór wierszy Kamila Baczyńskiego, „Przesłanie Pana Cogito” Zbigniewa Herberta, „Rozmowy z katem” Kazimierza Moczarskiego oraz „Dzienniki” Zofii Nałkowskiej.

Więcej informacji o atrakcjach i ciekawych wydarzeniach w Warszawie znajdziesz na: go2warsaw.pl



Warszawska Informacja Turystyczna

Pałac Kultury i Nauki – pl. Defilad 1, wejście od ul. Emilii Plater

Centrum Praskie Koneser – pl. Konesera 2

www.go2warsaw.pl

www.facebook.com/Go2Warsaw

www.instagram.com/go2warsaw/

twitter.com/go2warsaw.pl

www.tiktok.com/@go2warsaw

#Poznajcie MojeMazowsze

Masz swoje wyjątkowe miejsce? Chcesz, by inni także je odkryli?
Zaproś nas! Wybierzemy 10 najciekawszych miejsc,
a później opowiemy o nich całej Polsce!

Zgłoszenia do 31 lipca.
Więcej informacji:

  **MODA NA MAZOWSZE**

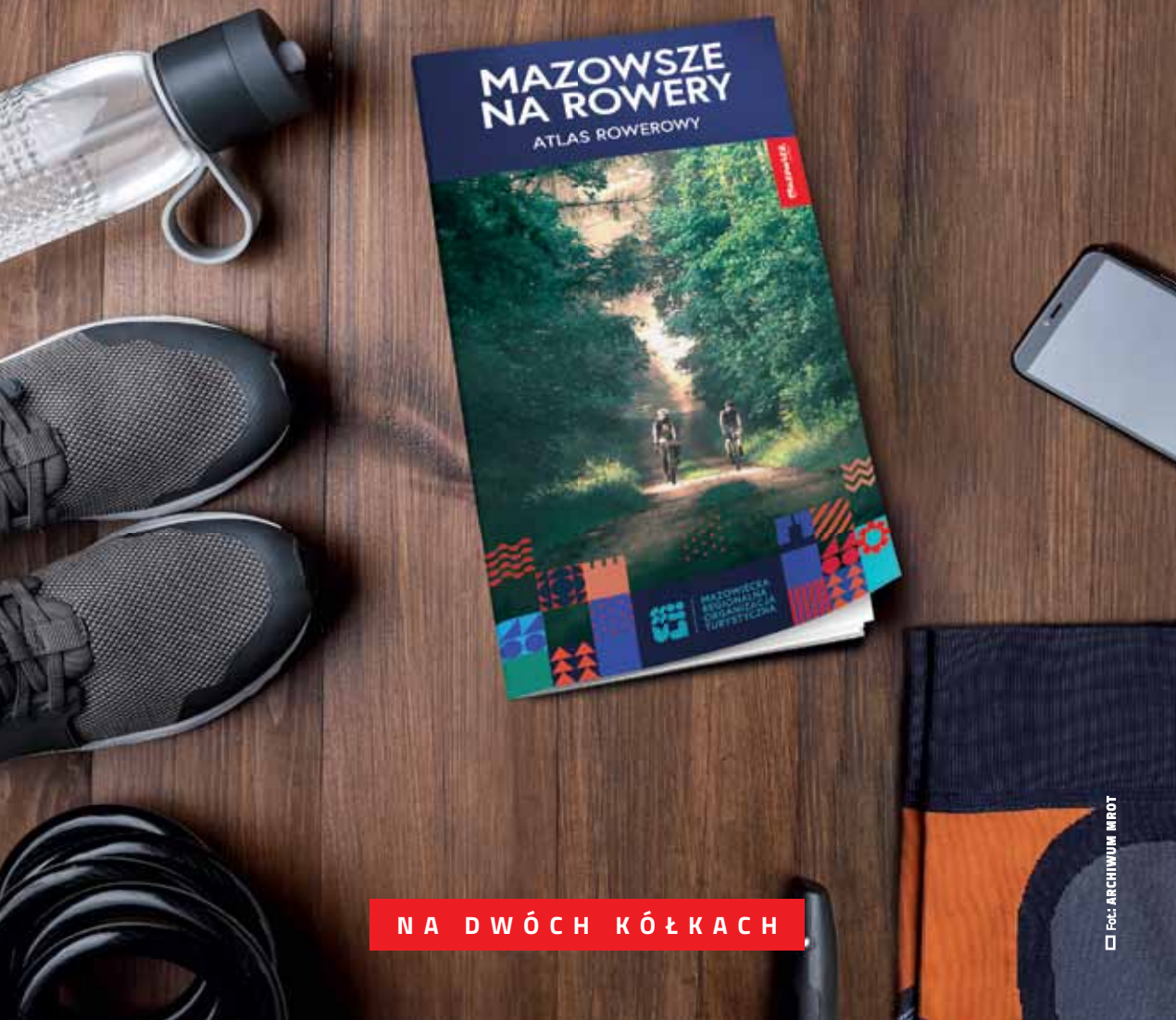


RUSZAJ ROWEREM PO PRZYGODĘ! MAZOWIECKI ATLAS ROWEROWY

ZAMIAST SIEDZIEĆ W DOMU, WSIADAJ NA ROWER
I ZWIEDZAJ MAZOWIECKIE TERENY.

DZIŚ MAZOWSZE PRZEŻYWA PRAWDZIwą ROWEROWĄ
REWOLUCJĘ. POJAWIA SIĘ CORAZ WIĘCEJ ŚCIEŻEK ROWEROWYCH
NIE TYLKO W SAMEJ WARSZAWIE, ALE TEŻ W OKOLICZNYCH
WIĘKSZYCH I MNIEJSZYCH MIEJSCOWOŚCIACH.

● tekst: Dorota Zbińkowska



NA DWÓCH KÓŁKACH



WSPÓLNIE ZE ZNAJOMYMI

Nie musisz jechać sam. Wybierz się w większym gronie – z rodziną lub znajomymi. Dwa kółka zbliżają ludzi. I dodają zdrowia, bo drańowanie na rowerze wspomaga kondycję serca, poprawia ogólną wydolność, zwiększa masę mięśniową, odchudza i dodaje życiowej energii.

Dzięki częstym wyprawom rowerowym zmienia się też podejście do podróżowania. Już wiesz, że nie zawsze i wszędzie trzeba jeździć samodochem. Dlatego latem z tej opcji korzystaj jak najwięcej i zamiast auta wybierz dwa kółka. Prawdziwi zapaleńcy wsiadają na rower w marcu i zsiadają z niego dopiero na początku listopada. Choć coraz częściej widać też rowerzystów przemierzających ulice i szlaki także zimą (również w naszym klimacie zimy stają się z roku na rok łagodniejsze).

Ale przede wszystkim podczas rowerowych wypadów masz możliwość odwiedzić miejsca, o których słyszałeś, że są ciekawe, ale piechotą zawsze było do nich za daleko, a samochodem „szkoda się było zatrzymywać”.

GDZIE SIĘ WYBRAĆ

Na Mazowszu znajdzie się wiele interesujących miejsc, które czekają na swoje odkrycie. Jest kolorowa i autentyczna Kurpiowszczyzna. Jest mazowieckie Podlasie i ziemia radomska. Są parki krajobrazowe, malowniczo splecione tradycje polski szlacheckiej, mazowiecką architekturę i cenne dziedzictwo przyrody. Jest na Mazowszu historia przemysłowej rewolucji w Polsce i industrialnego rozwoju. Jest Kampinoski Park Narodowy, który nieomal zagląda do multikulturowej stolicy. Są też miejsca i pamiątki związane z Fryderykiem Chopinem, księżętami mazowieckimi czy historią powstań i bitew.

W TYM PORADNIKU JEST WSZYSTKO

W nowym atlasie rowerowym opracowaliśmy aż 25 wycieczek po województwie mazowieckim. Wycieczek po różnych zakątkach województwa, odmiennych pod względem trudności, długości oraz charakteru. Niektóre trasy przypadną do gustu miłośnikom kultury i sztuki, inne osobom wrażliwym na piękno przyrody.

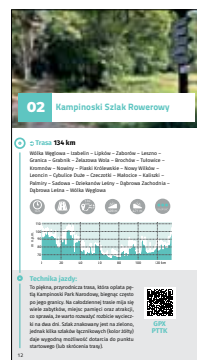
Długie brevetowe i gravelowe trasy* będą wyzwaniem i okazją do „pokonywania samego siebie” lub propozycją dłuższych wakacji w siodle (a raczej siodełku). Krótkie i lekkie trasy mogą być wstępem do przyjaźni z rowerem, która dopiero się rozpoczęła, ale będzie trwać przez całe życie.

AŻ 25 WYCIECZEK, A MOŻE TYLKO 25 WYCIECZEK?

Atlas MROT jest jedynie preludem do odkrywania Mazowsza z roweru i samodzielnego sprawdzenia, jak atrakcyjny jest to region do uprawiania turystyki rowerowej. Rowerową pasję można rozwijać, inspirując się naszym wydawnictwem, ale także wspianym portalem mazowsze.szlaki.pttk.pl, odważnymi propozycjami rajdów na mazowieckigravel.pl lub mosir.org.pl oraz wieloma innymi ciekawymi blogami, postami czy stronami pasjonatów.

Dość czytania – czas ruszać w drogę! *Wiatru w plecy!*

Pobierz nasz przewodnik ➔



* Trasy brevetowe – to rodzaj długodystansowego rajdu rowerowego; gravelowe – to trasy o różnej nawierzchni, od piasku po żwir czy asfalt.

SZŁAK MAZOWIECKICH HITÓW TURYSTYCZNYCH

NAJCIEKAWSZE OBECNIE MIEJSCA WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO! SIEDEM MIEJSC WSKAZANYCH
PRZEZ EKSPERTÓW, KTÓRE DZIAŁAJĄ NA TURYSTÓW
JAK MAGNES!

• tekst: Magdalena Walusiak



Radom

ZACZEŁO SIĘ W RADOMIU. RADOMSKI CZERWIEC WOLNOŚCI

To tutaj, w Radomiu, w 1976 roku, pod wpływem protestu robotników przeciwko władzy komunistycznej zaczęło kiełkować coś, co cztery lata później wybuchło ogólnopolskim zrywem w sierpniu 1980 roku i powstaniem „Solidarności”. W 2016 roku, 30 lat po pamiętnym Czerwcu '76, rozpoczęło się celebrowanie rocznicy radomskich wydarzeń.

Festiwal „Zaczęło się w Radomiu” przenosi nas w tamte czasy. Obchody tegorocznej rocznicy będą świętowane jak zawsze uroczystym koncertem w dniu 21 czerwca. Ale to nie jedyne atrakcje. Festiwal trwa kilka czerwcowych dni.

Radomski festiwal to wehikuł czasu przenoszący nas do lat 70. XX wieku, kiedy na ulicach woda sodowa z sokiem była serwowana z saturatorów, nie było komputerów ani drukarek, tylko maszyny do pisania i powielacze (te drugie – najczęściej nielegalne!), telefony miały okrągłe tarcze z otworami zamiast przycisków, komórki to były małe pomieszczenia na szczotki, a po miejskich ulicach jeździły... autobusy ogórki!

Wszystkie te symbole lat minionych można przez kilka dni spotykać na ulicach Radomia. Obok historycznej klasyki można też trafić na humorystyczne nawiązania do sztuki filmowej tego czasu – np. miski i łyżki przytwierdzone do stolika łańcuchami jak w jednym z filmów Barei.

Dbałość o szczegóły w odtwarzaniu końcówki PRL-u, wymyślanie scenariuszy spacerów i gier terenowych, rozbudowywanie szlaku symboli przemysłu i wielkie widowiska muzyczne z wizualizacjami stworzyły fantastyczny klimat całej serii wydarzeń odbywających się pod hasłem „Zaczęło się w Radomiu”.

Kulminacją obchodów, czyli koncert Radomski Czerwiec Wolności, co roku przyciąga mieszkańców miasta i turystów, łączy ludzi kilku pokoleń i różnorodnych światopoglądów we wspólnym poznawaniu i wspominaniu historii. Całość została doceniona przez specjalistów i nagrodzona certyfikatem Najlepszego Produktu Turystycznego Województwa Mazowieckiego 2023.

Urząd Miasta Radom

ul. Jana Kilńskiego 30, 26-610 Radom

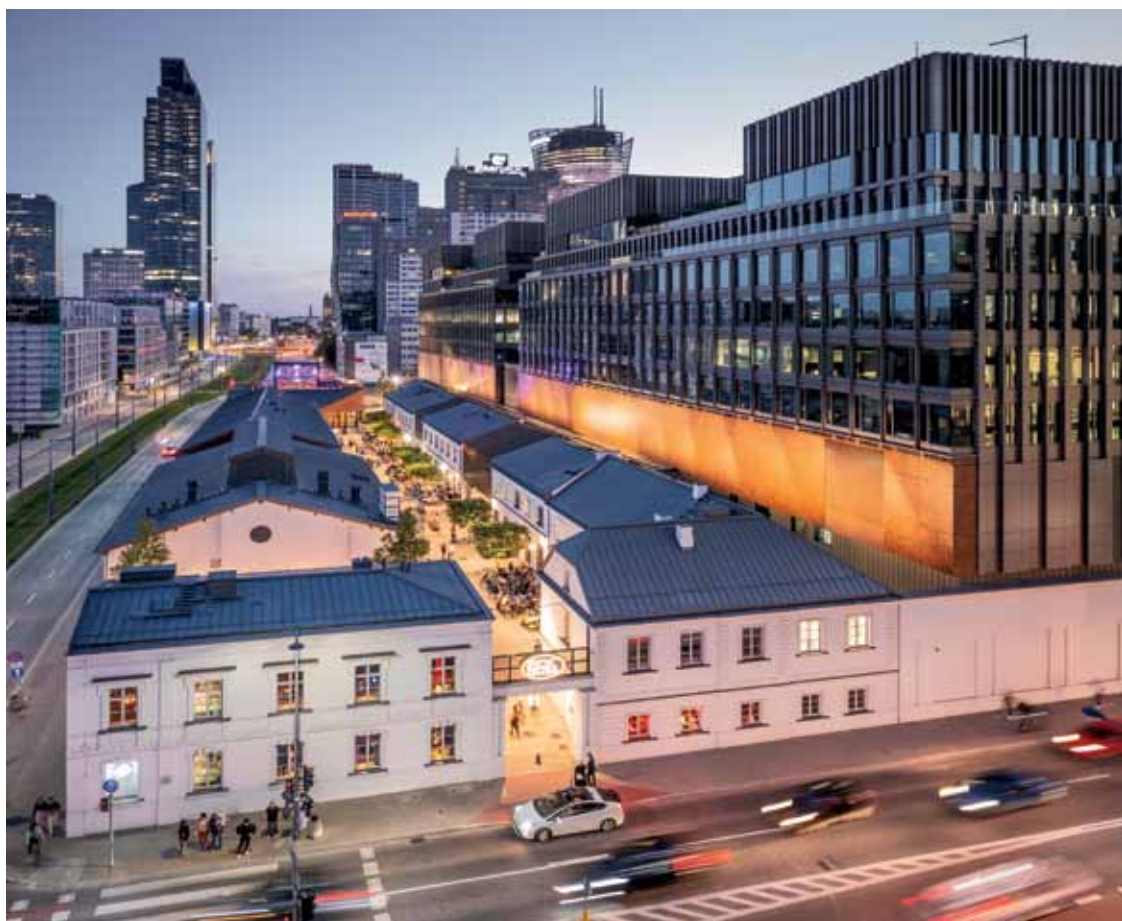
www.visitradom.pl

FABRYKA NORBLINA. MUZEUM JAK GRA TERENOWA

Fabryka Norblina – samo serce warszawskiej Woli. Post-industrialny skansen z elementami luksusu i odrobiną ekstrawagancji – niemal 2 hektary terenu, na którym przestrzeń zabytkowa przeplata się z lokalami użytkowymi, tworząc wyjątkowe centrum muzealno-kulturalno-handlowo-usługowo-edukacyjne.

Muzeum Fabryki Norblina łączy tradycyjną formę ekspozycji opartej na prezentowaniu oryginalnych budynków, maszyn oraz wyrobów z interaktywnymi kioskami i totemami multimedialnymi, które pokazują materiały archiwalne: zdjęcia, dawne plany, infografiki ilustrujące działanie wybranych maszyn i biografie fabrykantów. Muzeum proponuje także innowacyjny sposób indywidualnego zwiedzania za pośrednictwem aplikacji na smartfony i inne urządzenia mobilne.

Cały teren można również zwiedzać z przewodnikiem lub z aktorami w strojach z końca XIX wieku. Do wyboru są różne trasy: ogólna – „Fabryka Norblina w pigułce” oraz tematyczne – „Budynek i architektura”, „Ludzie”, „Maszyny i urządzenia” oraz „Wyroby”. Te ostatnie to m.in. słyn-



Fot.: ARCHIWUM FABRYKA NORBLINA, M. CZECHOWICZ

Fabryka Norblina

ne norblinowskie plenery. Kilkaset z nich można oglądać we wnętrzach na wystawie. Wędrowanie po dawnych zakładach jest tak naprawdę fascynującą grą terenową, którą w każdej chwili można zawiesić, by zjeść coś pysznego, napić się aromatycznej herbaty lub owocowego koktajlu.

Muzeum Fabryki Norblina organizuje także lekcje i warsztaty muzealne dla dzieci i młodzieży z Warszawy i całej Polski. W 2023 roku tutejszą propozycję dla najmłodszych docenił Komitet Ochrony Praw Dziecka, przyznając Fabryce Norblina główną nagrodę w konkursie Świat Przyjazny Dziecku w kategorii Miejsca Przyjazne Dzieciom.

Fabryka Norblina

ul. Żelazna 51/53, 00-841 Warszawa
www.fabrykanorblina.pl

JULINEK PARK. RODZINNE ATRAKCJE NA SKRAJU PUSZCZY

W otulinie Puszczy Kampinoskiej, zaledwie 30 kilometrów od Warszawy, na terenie dawnej bazy cyrkowej znajduje się Julinek Park – z atrakcjami dla rodzin, z ukrytym

w koronach drzew parkiem linowym, ogromnym parkiem wodnym, wesołym miasteczkiem, polem do minigolfa, występami cyrkowymi na dwóch stałych arenach i wieloma innymi atrakcjami.

Julinek Park to ponad 7000 m² terenu z zapleczem gastronomicznym, rozrywkowym i hotelowym. Idealne miejsce do organizacji różnorodnych wydarzeń oraz pikników integracyjnych, a także letniego wypoczynku, gdy czas nie pozwala na dłuższe wyprawy.

Właśnie tutaj znajduje się największy na Mazowszu park linowy – Podniebny Cyrk: dziewięć tras liczących w sumie 1486 metrów oraz 184 zaskakujących cyrkowych przeszkód o różnym stopniu trudności. Obok zlokalizowane są: ścianka wspinaczkowa, pole do minigolfa i kraina dmuchańców. Jest także klasyczne wesołe miasteczko z rollercoasterami, karuzelami i autodromem.

Park Wodny to jedna z najnowszych atrakcji Julinka. To pięć zjeżdżalni o łącznej długości 167 metrów, cztery

kurtyny wodne i 10 wodnych armatek. Do tego kaskady, fontanny, obrotowe wiaderka i wodne koła. Dla najmłodszych gości przy płytszym basenie znajdują się pianki, makarony i deski pomagające w nauce pływania. Jest też strefa basenowa dla zaawansowanych, płytka niecka dla maluchów i spray park zaprojektowany w taki sposób, żeby korzystać z niego mogły także dzieci z ograniczoną mobilnością.

Z Julinka można ruszyć na odkrywanie Puszczy Kampinoskiej jednym ze szlaków pieszych lub rowerowych. W zasięgu nóg i dwóch kółek jest 360 kilometrów oznakowanych turystycznych szlaków pieszych oraz 200 kilometrów szlaków rowerowych.

Julinek Park

Julinek 1, 05-084 Leszno k. Warszawy
www.julinec.com.pl



□ Julinek Park

📍 MUZEUM POZYTYWIZMU W GOŁOTCZYŹNIE. SPOŁECZNY I DROBNA SZLACHTA

Na północnym Mazowszu, kilkanaście kilometrów na południowy wschód od Ciechanowa, leży miejscowość Gołotczyzna, oddzielona od sąsiedniego Sońska rzeką Soną. Sercem tej miejscowości jest zabytkowy park z przełomu XIX i XX wieku. To teren Muzeum Pozytywizmu – oddziału Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie. Jego zwiedzanie to niezwykła podróż w czasie, która pozostaje długo w pamięci.

□ Muzeum Pozytywizmu w Gołotczyźnie

W cieniu starych drzew kryją się trzy szlacheckie dworki, zabudowania gospodarskie i mnóstwo opowieści o polskich ludziach przełomu XIX i XX wieku oraz o drobnej szlachcie północnego Mazowsza. Znajdziemy tu również historie o niezwykłych społecznikach zaangażowanych w budowanie dobrobytu lokalnej społeczności. Aleksandra Bąkowska i Aleksander Świętochowski mogliby śmiało pretendować dziś do tytułu superbohaterów, ale w swoich czasach, na przełomie XIX i XX wieku, nazywali siebie skromnie pozytywistami.





Fot.: BRIAMS – ADOBE STOCK

□ Łazienki Królewskie

Największym obiektem na tym terenie jest dworek Aleksandry Bąkowskiej, wybitnej działaczki społecznej. Jego wyposażenie pomaga poznać codzienność przeciętnej, średniozamożnej rodziny szlacheckiej końca XIX wieku.

Drugi budynek, niegdyś mieszkalny, to willa Krzewnia – dom Aleksandra Świętochowskiego, jednego z czołowych polskich pozytywistów, który tworzył szkoły rolnicze, fundował stypendia zdolnym dzieciom włościan i organizował ruch spółdzielczy. Na terenie muzeum można odwiedzić także dworek drobnoszlachecki z interaktywną ekspozycją poświęconą tradycjom drobnej szlachty.

Wszystkie te wątki posplatane zostały w tak ciekawą opowieść, że Muzeum Pozytywizmu zostało wyróżnione certyfikatem Najlepszy Produkt Turystyczny Województwa Mazowieckiego 2023.

Muzeum Pozytywizmu na Gołotczyźnie

ul. Świętochowskiego 16, 06-430 Gołotczyzna
www.muzeumciechanow.pl

📍 SZLAK WKRY. DLA WODNIAKÓW, ROWERYSTÓW I GRZYBIARZY

Wkra, jedna z najczystszych rzek województwa mazowieckiego, wije się malowniczo wśród pól, łąk i lasów na północy Mazowsza, wrzynając się czasem w wysokie nawet na kilkanaście metrów skarpy porośnięte drzewami iglastymi i liściastymi, by za Pomiechowem połączyć się z Narwią. Uwielbiają ją kajakarze, ale to raj nie tylko dla wodniaków.

Dzisiaj wypożyczenie kajaka trwa chwilę. Liczne wypożyczalnie dostępne są w Internecie i oferują dowóz sprzętu w wybrane miejsce, z którego można rozpocząć spływ, nawet w powszedni dzień po pracy. Także oferta noclegów jest coraz ciekawsza i na każdą kieszeń – od pola namiotowego przez prywatne kwatery i ośrodki wypoczynkowe po apartamenty.

Największą popularnością cieszy się odcinek od Jońca (niektórzy wiosłują już od Sochocina) do Pomiechówka. Z plażami, kąpieliskami i fantastycznym parkiem Dolina Wkry, w którym można spacerować w koronach drzew – ponieważ ścieżki zawieszono wysoko. Taka trasa to frajda, i wywołująca niezwykle emocje.

Za Borkowem warto rozglądać się uważnie, bo w tej części rzecznej doliny najłatwiej znaleźć spokojną, piaszczystą plażę, na której można odpocząć, poopalać się lub powędkować.

Szlak Wkry to świetny pomysł na aktywny wypoczynek także dla miłośników rajdów rowerowych i pieszych wycieczek, a późnym latem i jesienią dla grzybiarzy.

Fundacja na Rzecz Promocji Turystyki Aktywnej

Błędowo 30b, 05-180 Pomiechówek
www.szlakwkry.pl

📍 MUZEUM ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE. OAZA ZIELENI W CENTRUM WARSZAWY

Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie to dawna letnia rezydencja ostatniego króla Polski – Stanisława Augusta Poniatowskiego. Jeszcze nie tak dawno trzeba było się na

terenie łaźniaków zachowywać jak w muzeum, czyli nie wolno było siadać na trawie, biegać, głośno się śmiać. A dziś w zabytkowych wnętrzach można nawet wziąć ślub!

Sercem tego 74-hektarowego kompleksu jest Pałac na Wyspie. Zaprojektowana na zlecenie króla Stara Oranżeria mieści Galerię Rzeźby z gipsowymi kopiami najśłynniejszych dzieł starożytnego świata oraz Teatr Królewski, jeden z nielicznych w Europie oryginalnych XVIII-wiecznych teatrów dworskich.

W Pałacu Myśliwskim zachowały się oryginalne polichromie Jana Bogumiła Plerscha, m.in. widoki Rzymu i Wenecji. Usytuowany nad brzegiem Stawu Południowego Amfiteatr łączy motyw antycznych ruin z funkcją teatru w otwartej przestrzeni. Turystów zachwyca także Biały Dom – niewielki budynek z pierwszymi w Polsce groteskami.

Muzeum przez cały rok organizuje liczne wydarzenia: wystawy czasowe, zajęcia edukacyjne, wykłady, seminaria, pokazy artystyczne czy jeździeckie. Współorganizuje także słynne Koncerty Chopinowskie przy pomniku najśłynniejszego polskiego Fryderyka.

Nazwa łaźniaków pochodzi od ulokowanej tu w XVII stuleciu łaźni polskiego szlachcica Stanisława Herakliusza Lubomirskiego, przebudowanej w XVIII wieku na pałac. Wcześniej, w czasach średniowiecznych, znajdował się w tym miejscu zwierzyniec służący książętom mazowieckim jako miejsce polowań.

Łazienki Królewskie

Agrykola 1, 00-460 Warszawa
www.lazienki-krolewskie.pl

SZTUKA DWUDZIESTOLECIA MIĘDZYWOJENNEGO – ART DÉCO. UNIKALNA KOLEKCJA

Kolekcja znajduje się w nowym, specjalnie do tego przygotowanym, oddziale Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Zwiedzający od pierwszej chwili wchodzi do świata międzywojnia: na rozświetloną neonami ulicę miasta z kinem Odeon i autentycznym kabrioletem Jowett z 1926 roku. To wszystko powstało dzięki nowoczesnej technice, jaką jest mapping (polega to na wyświetlaniu obrazu lub animacji na jakimś zdjęciu czy budynku).

Zwiedzający mogą obejrzeć aż dwa tysiące przedmiotów w muzealnych zbiorach: od mebli przez szkło, ceramikę, tkaniny, lampy i biżuterię po rzeźbę, kolekcje strojów i malarstwo.

To jedna z trzech państwowych placówek, w których można zobaczyć obrazy Tamary Łempickiej, w tym jej „Martwą



Fot.: TOMASZ TOPCZEWSKI

□ Wystawa art deco – Muzeum Mazowieckie w Płocku

naturę”, a także prace takich artystów jak Witkacy, Proszko, Stryjeńska i Chwistek.

Ogromnym atutem muzeum są multimedia: w sali kinowej można obejrzeć film z Eugeniuszem Bodo, a w sklepiku modniarskim „przymierzyć” stroje z epoki (chwilę wcześniej oglądane w muzealnych gablotach).

Ekspozycja zaopatrzona jest w oznaczenia dla osób z niepełnosprawnościami, opisy ETR, pętlę indukcyjną, tyflografiki oraz makiety 3D, a pracownicy muzeum opracowali warsztaty i lekcje, dzięki którym muzeum jest dostępne, a jego zwiedzanie komfortowe dla wszystkich gości.

Kamienica łączy też lokalną społeczność i przyciąga turystów ciekawymi wydarzeniami. Są to nie tylko koncerty, spektakle i seanse, ale całe cykle działań artystycznych, m.in. głośny Festiwal Performance.

Muzeum Mazowieckie w Płocku

ul. Tumska 8, 09-402 Płock
www.muzeumplock.eu

□ Wystawa art deco – Muzeum Mazowieckie w Płocku



SKANSEN W BRAŃSZCZYKU. JAK SMAKUJĄ KURPIE BIAŁE?

KURPIE BIAŁE TO MIESZKAŃCY PUSZCZY BIAŁEJ, ZWANEJ TEŻ BISKUPIĄ. LASY CIĄGNĘŁY SIĘ TU NIEGDYŚ OD PUŁTUSKA PO OSTRÓW MAZOWIECKĄ, PATRZĄC Z ZACHODU NA WSCHÓD, A NA OSI PÓŁNOC – POŁUDNIE – OD NARWI PO BUG W WIDŁACH TYCH RZEK. JEST W TYM OPISIE SPORE UPROSZCZENIE, ALE POZWALA ŁATWO ZLOKALIZOWAĆ TERENY KURPIÓW BIAŁYCH NA MAPIE. HISTORIĘ TEJ SPOŁECZNOŚCI I JEJ KULTURY OPOWIADA JEDNA Z NAJMŁODSZYCH PLACÓWEK MUZEALNYCH NA MAZOWSZU: SKANSEN IM. MARII ŻYWIŃSKIEJ W BRAŃSZCZYKU FUNKCJONUJĄCY OD 2015 ROKU.

● tekst: Magdalena Walusiak



MUZEUM NA WOLNYM POWIETRZU



WIELKA STODOŁA I MINIATUROWE KAPLICZKI

W skansenie można zająrzeć do klasycznie urządzonej kurpiowskiej chaty i do jej ogródka, można wejść do stodoły, by poprzyglądać się maszynom rolniczym z XIX i początku XX wieku oraz ręcznym narzędziom niezbędnym w gospodarstwie. Oraz kurpiowskim wycinankom, pająkom i kwiatom z bibuły, które zdobią pomieszczenia wszystkich budynków skansenu. Może poza kuźnią, w której zgromadzone jest wyposażenie typowego warsztatu kowalskiego.

Stałe wystawy, w tym niezwykłą ekspozycję prac lokalnego artysty Stanisława Kądzieli, można obejrzeć w największym budynku. Pan Kądziela, wyłącznie przy pomocy tradycyjnych narzędzi, wyrzeźbił m.in. miniatury wszystkich kapliczek i krzyży przydrożnych w gminie, a jest ich blisko 170! Wśród tego bogatego zbioru można znaleźć perełeczki, jak miniaturowa replika nieistniejącej już kapliczki w Trzciance.

W sąsiedniej sali znajdują się wyrzeźbione przez artystę tradycyjne narzędzia rolnicze używane na tym terenie kilkadziesiąt lat temu oraz miniaturowe gospodarstwo wiejskie wyrzeźbione na wzór rodzinnego gospodarstwa Stanisława Kądzieli.

KURPIE BIAŁE NA TALERZU

Skansen w Brańszczyku coraz barwniej opowiada historię nadbużańskiej społeczności, a w ostatnim czasie także coraz smaczniej. Poza warsztatami i lekcjami muzealnymi oraz wydarzeniami związanymi z ludowymi tradycjami, jak topienie Marzanny, odbywa się tu co roku, na początku września, Święto Kaszy Gryczanej.

Gryka, roślina zadowalająca się kiepskimi, piaszczystymi glebami, dobrze udawała się na terenach zamieszkałych przez Kurpiów, a nad Bugiem, w okolicach Brańszczyka,

była jedną z podstawowych upraw. Ta część historii opowiadana jest różnorodnymi smakami, które powstają podczas przyrządzania potraw z kaszy gryczanej, a degustacje są możliwe m.in. dzięki towarzyszącemu świętu konkursowi kulinarnemu na najsmaczniejszą potrawę z kaszy gryczanej. Aż trudno uwierzyć, do czego można ją wykorzystać!

Dietę Kurpiów Białych z okolic Brańszczyka uzupełniają ryby – ten fragment opowieści można znaleźć w jednej z chałup, w której są prezentowane rybackie sieci (m.in. z wikliny) oraz elementy rybackiego osprzętu, jak choćby wiosło z pychówki. Na stołach i w komorze ważne były także dary lasu – runo leśne, czasem dzicyzna oraz miód z leśnych barci.

PIESZO I NA DWÓCH KÓŁKACH

Przy okazji wizyty w Brańszczyku proszę koniecznie wybrać się nad Bug. Mieszkańcy z pewnością wskażą najbardziej malownicze punkty z meandrami i rozlewiskami rzeki, która kiedyś była dostarczycielką pożywienia i swoistą autostradą, a dziś przyciąga coraz więcej turystów i wędkarzy. Cała gmina i dalej – cała Puszcza Biała – to miejsca idealne dla poszukiwaczy kąpieli leśnych.

Okolice Brańszczyka szczycą się też szlakami rowerowymi. Można wyruszyć m.in. tropem siedlisk bocianich, szlakiem niepodległościowym z licznymi miejscami pamięci lub szlakiem jesionodębowym.



Skansen im. Marii Żywirskiej w Brańszczyku

ul. Jana Pawła II 65A, 07-221 Brańszczyk

+48 515 168 733

skansen@branszczyk.pl

www.centrumkulturybranszczyk.pl

MUZEUM WSI MAZOWIECKIEJ W SIERPCU – JAK ŻYLI NASI DZIADKOWIE

MUZEUM WSI MAZOWIECKIEJ TO NIE MUZEUM. TO NAWET NIE SKANSEN. TO WIELKA WIOSKA POŁOŻONA NAD RZEKĄ SIERPIENICĄ, A WŁAŚCIWIE ODTWORZONA TRADYCYJNA WIEŚ RZĘDÓWKA, FUNKCJONUJĄCA W RYTMIE ZMIAN POR DOBY I ROKU ORAZ ŚWIĄT ZWIĄZANYCH Z WEGETACJĄ ROŚLIN I KALENDARZEM KOŚCIELNYM.

● tekst: Magdalena Walusiak



MUZEA NA WOLNYM POWIETRZU



Tutaj życie toczy się jak sto i więcej lat temu na północno-zachodnim Mazowszu. Każdego dnia trzeba zadbać o zwierzęta, posiać zboże, wypielić ogródki, zebrać zboże i warzywa, wycisnąć olej i ozdobić chałupy.

NIEDZIELA I DNI SPECJALNE W SKANSENIE

Wizytę w sierpeckim muzeum można zaplanować na kilka dni, a i tak nie uda się dokładnie poznać wszystkich jego atrakcji i tajemnic. Najwięcej dzieje się tutaj latem – każda niedziela to możliwość poobserwowania prac polowych i gospodarskich, zajrzenia do chałup, spróbowania swoich sił w wyplataniu wiklinowych koszy i poobserwowania, jak można ustawić wiatrak, by chwycił wiatr w skrzydła.

Są też dni specjalne, kiedy trzeba wykonać bardzo konkretne prace. Wyjątkowo widowiskowe są żniwa, które w tym roku zaplanowano na 4 sierpnia. Zwiedzający mogą zobaczyć, jak wyglądało koszenie zboża sierpem, kosą czy kosiarką konną. Mogą też sami powiązać snopki i ustawić sżtygi, a najmłodszy – wziąć w dłonie cepy i wymłócić zboże, oczyścić wymłócone ziarno w wialni, a następnie zasiąść do żaren, by zmielić je na mąkę. A w międzyczasie sprawdzić, co to jest ten kierat i dlaczego nie warto się do niego zaprzęgać. W jednej z zagród powstanie wieniec dożynkowy, gdzie indziej będzie można sprawdzić, co oznacza „strojenie przepiórki”.

Inne wyjątkowe dni w Muzeum Wsi Mazowieckiej latem 2024 to: MazoPiknik (29 czerwca), Miodobranie (7 lipca) i Wykopyki (1 września).

SIERPECKIE SKARBY

Muzeum Wsi Mazowieckiej to jedenaście zagród włościńskich z rejonu Mazowsza północno-zachodniego, zagroda z Rębowa z wiatrakami, a także kilka samodzielnych zespołów architektonicznych, m.in. zespół karczemy z karczmą z Sohocina, kuźnią i chałupą kowala, zespół dworski wraz z parkiem krajobrazowym, dwór z Uniszek Zawadzkich oraz kościół z XVIII wieku z dzwonnica.

Otoczenie budynków to ogrody, pola, sady oraz pasieki, a we wnętrzach chałup można zobaczyć autentyczny wystrój domostw, które różnią się w zależności od zawodów ich mieszkańców. W jednej mieści się zakład szewski, w innej wiejska szkoła z początku XX wieku.

Na terenie muzeum żyje wiele zwierząt gospodarskich: po podwórkach biegają kury, kaczki i perliczki, a w zagrodach żyją krowy i kozy. Podczas spaceru można natknąć się także na przydrożne krzyże i kapliczki oraz... domki dla owadów i innych niewielkich stworzeń.

I JESZCZE RATUSZ!

Do Muzeum Wsi Mazowieckiej należy również budynek ratusza miejskiego, który znajduje się poza skansenem, w centrum Sierpca. Odbywają się w nim wystawy czasowe promujące kulturę lokalną i kulturę innych narodów, a także spotkania dla dzieci i młodzieży szkolnej związane z obrzędowością świąteczną i ludową. Od 19 czerwca można odwiedzać tam ekspozycję „Od bieli do czerni. O ubiorach ślubnych i żałobnych w XIX i XX wieku”.

Ratusz wzniesiono w 1841 roku przy Starym Rynku (obecnie plac Kardynała Wyszyńskiego). Po wybuchu II wojny światowej mieściły się w nim magistrat, gabinet burmistrza oraz posterunek policji.

Obecnie w budynku obejrzyć można wystawę pt. „Sierpc. Miasto z widokiem na sztukę”, która prezentuje dzieła z różnych dziedzin sztuki, m.in.: malarstwa, ceramiki, grafiki i metaloplastyki.



Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu

ul. Gabriela Narutowicza 64, 09-200 Sierpc

+ 48 24 275 28 83

skansen@mwmksansen.pl

mwmksansen.pl



SKANSEN W KULIGOWIE NA DĄBOWYM BUCIEM. NA POCZĄTKU BYŁA KUŹNIA...

SKANSEN W KULIGOWIE TO MIEJSCE Z DUSZĄ. KĄWAŁEK WŁASNEJ ODDAŁ MU WOJCIECH URMANOWSKI, TWÓRCA I GOSPODARZ MAŁEŃKIEJ PRYWATNEJ WIOSKI, KTÓREJ SERCEM JEST KUŹNIA Z PEŁNYM WYPOSAŻENIEM. MOŻNA ODNIEŚĆ WRAŻENIE, ŻE KOWAL WYRUSZYŁ GDZIEŚ NIEDAWNO, ALE POWINIEN NIEDŁUGO WRÓCIĆ, BY NA NOWO ROZPALIĆ OGIEŃ W PALENISKU. MIECHY TYLKO CZEKAJĄ NA ROZNIECENIE ŻARU...

• tekst: Magdalena Walusiak



ZACZĘŁO SIĘ OD RODZINNEJ KUŹNI...

Ta kuźnia to był początek gigantycznej kolekcji. Należała do rodziny pana Wojciecha i przebyła kilkadziesiąt kilometrów z Janowa, by stanąć w Kuligowie nad Bugiem. Do niej dołączyły kolejne budynki (tak, pan Wojciech ma w swoich zbiorach całe chaty!): wozownia, obora, stodoła i spichlerz, wiejska chałupa z wyposażeniem, a także karczma. Na terenie skansenu można też podziwiać „wydziergane” piłą spalinową w drewnie rzeźby Marka Gołaszewskiego!

A do tego tysiące sprzętów i wiejskich narzędzi, które można odkrywać godzinami. Olbrzymia kolekcja wozów i powozów (samych lamp jest kilkadziesiąt!), dziesiątki rzeźb, płotki z patyków i ten niezwykle nastrój, który podbija serca nie tylko turystów.

ZAUROCZENI FILMOWCY

Zrekonstruowaną wioską sprzed stulecia zachwycił się w ostatnich latach niejeden filmowiec. To właśnie tutaj realizowano zdjęcia do filmu Jana Jakuba Kolskiego „Jasminum” i ekranizacji „Pornografii” Witolda Gombrowicza. Ponad tysiąc kuligowskich eksponatów „wystąpiło” również w ekranizacji Fredrowskiej „Zemsty” zrealizowanej przez Andrzeja Wajdę.

Miłośnicy polskiego kina odnajdą w okolicy skansenu krajobrazy znane m.in. z filmów Kolskiego. Pobliskie łąki można było zobaczyć w finałowej scenie „Rysia” Stanisława Tyma, a nadbużańskie pejzaże z rozlewiskami pełnymi kwitnących nenufarów do złudzenia przypominają miejsce, w którym Józef Tolibowski zbierał kwiaty na bukiet dla głównej bohaterki „Nocy i dni”.

NADBUŻAŃSKIE KRAJOBRAZY I INNE ATRAKCJE

Tutejsza okolica to cudowne zakole Bugu, nadbużańskie łąki, starorzecza i rozlewiska. Zaledwie kilka kilometrów dalej Bug łączy się z Narwią, a obie rzeki rozlewają się za Serockiem w „mazowiecki Bałtyk”, czyli Jezioro Zegrzyńskie. Żeby tu dotrzeć autem, wystarczy odbić za Radzymiinem w stronę Bugu z trasy Warszawa–Białystok. Chętnie zaglądają tu również rowerzyści korzystający z nadrzecznego szlaku.

Miejsce to w niektórych kręgach uważane jest za kultowe. Przyciąga miłośników sielskiego klimatu, przeszłości oraz... dobrej kuchni, ponieważ co jakiś czas odbywają się tu warsztaty w ramach projektu „Kuligowskie Specjały – Nadbużańskie dziedzictwo kulinarne”, poświęcone np. serom podpuszczkowym czy domowym przetworom. Na miejscu można też zjeść, jak komentują goście, „dobre jedzonko”, w tym: zupę rybną, bliny ze śledziem lub łososiem, chłodnik litewski z jajem, a obiadek zakończyć domową szarlotką.

W skansenie organizowane są również lekcje dla młodzieży, plenery artystyczne oraz zjazdy kolekcjonerów. Można też przyjechać prywatnie, ponieważ ośrodek jest przystosowany do przyjmowania gości indywidualnych i grupowych, także wycieczek szkolnych.



Skansen w Kuligowie

ul. Kręta 4, 05-254 Kuligów

+ 48 604 455 524

✉ skansen@powiatwolominski.pl

🌐 skansen.powiatwolominski.pl

MUZEUM WSI RADOMSKIEJ: WIATRAKI I TAŃCE NA DECHACH

WIEŚ JAK SPRZED WIELU DZIESIĘCIOLECI, Z DREWNIANYMI
CHAŁUPAMI, UPRAWĄ ZIEMIAKÓW I ZBÓŻ, WIATRAKAMI,
MŁYNEM WODNYM I SPICHLERZAMI. ZUPEŁNIE JAKBY
JĄ KTOŚ PRZENIÓSŁ ŻYWCEM W NASZE CZASY
Z PRZEŁOMU WIEKÓW XIX I XX!

● tekst: Magdalena Walusiak



MUZEA NA WOLNYM POWIETRZU



WIEJSKIE ŻYCIE RADOMSZCZYZNY

Właśnie tak! Żywcem! Nie ma w tym słowa przesady. Bo Muzeum Wsi Radomskiej nie jest placówką, w której kurz osiada na eksponatach. Tutaj życie toczy się dawnym, wiejskim rytmem: uprawia się zboże i ziemniaki, hoduje chlebowy zakwas i lepi garnki.

A co najlepsze, tutaj naprawdę bardzo intensywnie kulturowany jest folklor ziemi radomskiej, na bogato, kolorowo, smakowicie i z przytupem, zwłaszcza w trakcie tańców na dechach. Bo muzyka tradycyjna, jej żywotność i radosna obecność także w kulturze współczesnej to jedna z charakterystycznych cech tego regionu. Coraz więcej też widać w programie muzeum warsztatów muzycznych, zwłaszcza dla dzieci, a także koncertów i prezentacji muzycznych ziemi radomskiej.

W wybrane dni można delektować się smakołykami przygotowanymi przez koła gospodyń wiejskich, obejrzeć i kupić rękodzieło oraz ekologiczne produkty spożywcze.

SKARBY RADOMSKIEGO SKANSENU

Wydarzenia specjalne to świetna okazja, by odwiedzić radomski skansen, ale warto przyjeżdżać tu przez cały rok. Można do upojenia spacerować po liczącej 32 hektary wiosce, w której zgromadzono cuda wiejskiej architektury. Do najciekawszych obiektów należą: XVIII-wieczny dworek i zabytkowy drewniany kościół, największy w Polsce zespół wiatraków, wodne młyny i chłopskie zagrody z Jastrzębi, Kłonówka i Chomentowa.

Część z tych cudów można odnaleźć w filmie Filipa Bajona „Przedwiośnie” z Mateuszem Damięckim w głównej roli. Właśnie w Muzeum Wsi Radomskiej, zdaniem reżysera – skansenie „najmniej skansenowatym”, zostały nakręcone sceny rozgrywające się w folwarku Chłodek niedaleko Nawłoci, m.in. spotkania Cezarego Baryki z Wandzią oraz z księdzem przy grobie Karoliny, a utrwalony na taśmie fil-

mowej urokliwy, kryty gontem dworek z modrzewiowych bali jest jednym z najciekawszych eksponatów radomskiego muzeum.

Łącznie w Muzeum Wsi Radomskiej można obejrzeć 80 przykładów dawnego budownictwa wiejskiego, a także ponad 16 tysięcy pojazdów, maszyn rolniczych, uli, barci i narzędzi pszczelarskich, tkanin oraz dzieł sztuki ludowej. Poza nieruchomościami i ruchomościami jest też żywy inwentarz: stałymi mieszkańcami wioski są kozy, owce, kury i indyki.

JEST JESZCZE PRZYSUCHA!

Nie wolno o tym zapominać, zwłaszcza w Roku Kolbergowskim! W Przysusze mieści się oddział radomskiej placówki, czyli Muzeum im. Oskara Kolberga. Jego siedzibą jest zabytkowy dwór wzniesiony przez rodzinę Dembińskich herbu Nieczuja w drugiej połowie XIX wieku. Trzonem tutejszej ekspozycji jest wystawa biograficzna „Oskar Kolberg (1814–1890). Etnograf, folklorysta, kompozytor”, uzupełniana i aktualizowana na bieżąco.

Dworek opowiada także historię swoich byłych właścicieli. Z dawnego wyposażenia posiadłości Dembińskich zachowały się ozdobne detale architektury wnętrza, drewniane gzymsy oraz framugi drzwi i okien, dwa piece kaflowe i żeliwny kominek. Salon został urządzone kopiami mebli w stylu biedermeier i oryginalnymi sprzętami z epoki. Aranżację wnętrza salonu i gabinetu dopełnia XIX-wieczne malarstwo o tematyce wiejskiej i motywach ludowych. Czyli można odbyć kolejną podróż w czasie, tym razem do siedziby rodziny ziemiańskiej.



Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu

ul. Szydłowiecka 30, 26-616 Radom

+ 48 48 332 92 81

muzeumwsi@muzeum-radom.pl

muzeum-radom.pl

WAKACJE Z DUCHAMI – NAWIEDZONE ZAMKI

CZY WIECIE, ŻE NIEMAL KAŻDY ZAMEK WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO MA SWOJEGO DUCHA? NIEKTÓRE RUINY SĄ NAWIEDZANE NAWET PRZEZ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ ISTOTĘ NIE Z TEGO ŚWIATA! A RÓŻNORODNOŚĆ ZJAW ZADZIWIĄ I ZACHWYCA. CHOĆ TRZEBA PRYZNAĆ, STRASZĄ W NASZYM REGIONIE NAJCZĘŚCIEJ I NAJCHĘTNIEJ KOBIETY Z WYŻSZYCH SFER...

● tekst: Magdalena Walusiak



ZAMKI MAZOWSZA



Zamek Książąt Mazowieckich w Czersku



Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie

KRÓLOWA BONA NA ZAMKU W CZERSKU

Malownicze ruiny gotyckiego zamku na wzgórzu nad Wisłą do dziś budzą respekt. Monumentalne wieże przypominają, że właśnie tutaj mieściła się kiedyś stolica Księstwa Mazowieckiego, a historię twierdzy na przestrzeni wieków przypominają w każdy letni weekend, aż do końca września, wydarzenia z cyklu Historia Viva, organizowane od lat przez Ośrodek Kultury w pobliskiej Górze Kalwarii.

Za dnia można tu w soboty i niedziele rozwiązywać archeologiczne zagadki Mazowsza, poznawać codzienne życie w wiekach średnich, czyli za mazowieckich Piastów, a także późniejszą historię regionu, po przyłączeniu księstwa do Korony Polskiej.

Ale to nie wszystko! Lato na zamku to wieczory z rewelacyjnymi koncertami jazzowymi, czyli cykl JazZamek Czersk oraz coroczna tradycja sierpniowa – „Noc spadających gwiazd”.

Niewykluczone, że komuś uda się tej albo innej nocy zauważyć błakającą się po murach zamkowych kobietę postać. To królowa Bona, która po śmierci męża, króla Zygmunta Starożytnego, przejęła Mazowsze jako wdowie wiano. I właśnie stąd wyruszała w drogę powrotną do rodzinnego księstwa Bari w dalekiej Italii. Ale w pośpiechu zerwała na schodach zamkowych ukochany naszyjnik z pereł. Znała z gospodarstwa i dbałości o dobra doczesne władczyni sprawdza co jakiś czas, czy jeden z paciorków nie zawieruszył się gdzieś między czerwonymi cegłami warowni...

ŻÓŁTA DAMA NA ZAMKU W LIWIE I DAMY ZIEMI RADOMSKIEJ

Zamek w Liwie przez wiele wieków bronił wschodnich rubieży Księstwa Mazowieckiego, a najdobitniej zapisały się w jego historii cztery kobiety: dwie mazowieckie księżne Anny i królowa Bona.

Księżna Anna z Radziwiłłów – dobrodziejka ziemi liwskiej, władczyni zamku w Liwie – jest patronką corocznego turnieju rycerskiego, który w 2024 roku odbędzie się po raz 21 właśnie latem – 10 sierpnia. Malownicza Dolina Liwca, piękne dworskie stroje, średniowieczna muzyka, odgłosy uderzeń rycerskiego oręża i pokazy średniowiecznej artylerii – to będzie z pewnością niesamowita przygoda.

I nie jedyna wakacyjna atrakcja zamkowa, ponieważ do 8 sierpnia można w zamku oglądać wystawę prac Zdzisława Beksińskiego. Miłośników militariów, historii i gier RPG jak zwykle przyciągać będzie muzealna zbrojownia z wyjątkową kolekcją broni białej i palnej, zapowiadany jest też Festiwal Szekspirowski.

Wróćmy jednak do związanych z zamkiem kobiet, bo portret jednej z nich, niewymienionej wcześniej czwartej niewiasty, można zobaczyć na parterze zbrojowni. To Żółta Dama, legendarna żona zamkowego kasztelana, która została przez męża niesłusznie oskarżona o zdradę i stracona. Gwałtowny koniec związał ją z tym miejscem na zawsze i czasem można zobaczyć zarys jej żółtej sukni na zamkowych murach.



Zamek Książąt Mazowieckich w Czersku

pl. Tysiąclecia 16, 05-530 Czersk

+ 48 516 240 046

zamek@kulturagk.pl

zamekczersk.pl



Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie

ul. Stefana Batorego 2, 07-100 Liwie

+ 48 25 792 57 17

zbrojownia@liw-zamek.pl

liw-zamek.pl



Fot.: ARCHIWUM MPROT



Fot.: ARCHIWUM MPROT

□ Wzgórze Zamkowe w Wyszogrodzie

□ Zamek Książąt Mazowieckich w Ciechanowie

Przy okazji warto wspomnieć o Białej Damie z województwa mazowieckiego, chociaż to już nie Mazowsze, a historyczna Małopolska. Po zamkowych galeriach i dziedzińcu zamku w Szydłowcu podobno spaceruje nocami duch Elżbiety Radziwiłłówny.

Na zamku w Iłży z kolei, skoro już jesteśmy na ziemi radoskiej, straszyć ma zła księżniczka, choć trudno powiedzieć, skąd wzięła się o niej legenda, skoro twierdza z wieżą, do dziś dumnie górującą nad miastem, należała do... biskupów krakowskich.

STRASZLIWE PSY I INNE POTWORY – CIECHANÓW, LIW I WYSZOGRÓD

Zamek Książąt Mazowieckich w Ciechanowie pełen jest opowieści o swoich władcach. To tutaj można obejrzeć wystawę „Księstwo Mazowieckie 1200–1526 – intrygi, trucizny i smok, czyli 300 lat niezależnego Mazowsza” oraz zapoznać się z najnowszymi badaniami archeologicznymi na temat zamku i regionu.

Legenda mówi, że w najciemniejsze noce można spotkać na dziedzińcu zamkowym potwornego czarnego psa z płonącymi ślepiami. Niektórzy twierdzą, że jest to rycerz zamieniony w zwierzę i ma po wieki wieków jedno zadanie: strzec skarbu księcia Janusza I.

Ale to pewnie tylko legenda, bo największe skarby tego księcia to ufundowane przez niego mazowieckie miasta,

kościóły i zamki. A te czerwone ogniki to nie ślepie bestii, ale zapewne duchy szwedzkich żołdaków, którzy w czasie potopu ograbili zamek, upili się i rozniecili pożar. A gdy próbowali uciec przed ogniem, zostali wybici co do jednego przez okolicznych chłopów, którzy widłami i kosami pozbyli się najeźdźców zwanych „czerwonymi diabłami”. A skoro już o diable mowa – podobno gnieździ się gdzieś w podziemiach zamku w Liwie i strzeże zaklętego skarbu.

I tylko na zamku w Wyszogrodzie nic nie straszy! Może dlatego, że z tamtejszej fortecy pozostała jedynie nazwa wzgórza, na którym stała niegdyś warownia strzegąca przeprawy przez Wisłę. Chociaż... jeśli będziecie spędzali w Wyszogrodzie letnią, księżycową noc, zerknijcie na szczyt Wzgórza Zamkowego. Czy nad koronami drzew nie majaczy szczyt ośmiobocznej wieży? Podobno pełniła rolę więzienia, w którym osadzano banitów i złoczyńców...

Za dnia można wejść na wzgórze po drewnianych schodach. Poza odkrytymi przez archeologów fundamentami średniowiecznych zabudowań, można tam również zobaczyć pozostałości dwóch niemieckich bunkrów z czasów II wojny światowej.

Jak mógł wyglądać gotycki zamek wzniesiony zapewne na polecenie księcia mazowieckiego Siemowita III? Pewną koncepcję na ten temat prezentuje makieta w Muzeum Wisły Środkowej i Ziemi Wyszogrodzkiej.



Zamek Książąt Mazowieckich w Ciechanowie

ul. Zamkowa 1, 06-400 Ciechanów

+ 48 23 672 40 64

zamek@muzeumciechanow.pl

muzeumciechanow.pl



Zamek w Szydłowcu

ul. Józefa Longina Sowińskiego 2, 26-500 Szydłowice

+ 48 48 326 20 54

info.turystyczna@sckzamek.pl

sckzamek.pl

Samorząd Województwa Mazowieckiego zaprasza na

Mazo pikniki



/ 25 maja → **RADOM** /

/ 8 czerwca → **OPINOGÓRA GÓRNA** / 22 czerwca → **RZEWNIE** /

/ 29 czerwca → **SIERPC** / 6 lipca → **WĘGRÓW** /

/ 20 lipca → **SANNIKI** / 3 sierpnia → **SIEDLCE** /

/ 10 sierpnia → **PULTUSK** / 24 sierpnia → **PIONKI** /

/ 7 września → **KARCZEW** /

25^{let} Mazowsze

 @Mazowsze.serce.Polski
www.mazowsze.travel

SIEDLCE: KSIĘŻNA ALEKSANDRA, GREK Z HISZPANII I JACEK NA DACHU

W OSTATNICH LATACH BLISKO 80-TYSIĘCZNE SIEDLCE ZNALAZŁY SIĘ NA RADARZE TURYSTÓW ZA SPRAWĄ WYSTAWIANEGO W MUZEUM DIECEZJALNYM, JEDYNEGO W POLSCE OBRAZU GENIUSZA MALARSTWA MANIERYSTYCZNEGO ZNANEGO POD PSEUDONIMEM EL GRECO.

„EKSTAZA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA” Z MIEJSCA STAŁA SIĘ NIE TYLKO WIZYTÓWKĄ MIASTA, ALE TAKŻE PRZEPUSTKĄ DO LEPSZEGO POZNANIA TEJ MIEJSCOWOŚCI. A ŻE DOJAZD DO SIEDLEC JEST ZNAKOMITY NIE TYLKO DLA TURYSTÓW ZMOTORYZOWANYCH, WARTO ZAFUNDOWAĆ SOBIE WYCIECZKĘ DO MIEJSCOWOŚCI UZNAWANEJ OD XIX WIEKU ZA STOLICĘ PODLASIA.

● tekst: Magdalena Walusiak



SIEDLCE



MIASTO KSIĘŻNEJ OGIŃSKIEJ

Pociągi Kolei Mazowieckich w kierunku Siedlec kursują z Warszawy Wschodniej bardzo często, w godzinach szczytu nawet co pół godziny. Podróż zajmuje około godziny. Warto ten czas przeznaczyć na zapoznanie się z osobą księżnej Aleksandry Ogińskiej, która wywarła gigantyczny wpływ na rozwój miasta. Wszystko, co najciekawsze: klasycystyczna bryła pałacu Ogińskich, park Aleksandria, fasada kościoła św. Stanisława, budynek teatru, powstało na zamówienie księżnej.

Aleksandra Ogińska z rodu Czartoryskich stała się właścicielką miasta pod koniec XVIII wieku i znacząco wpłynęła na jego rozwój. To dzięki niej rozbudowany został pałac przy ul. Konarskiego. W rezydencji, słynącej za czasów księżnej z przedstawień teatralnych, koncertów i wieczorów poetyckich, gościła śmietanka artystyczna Rzeczpospolitej Obojga Narodów.

Obecnie klasycystyczny gmach należy do Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego. Mieści się w nim restauracja Kuchnia Ogińskiej serwująca potrawy polskie w nowoczesnym wydaniu. W jej wnętrzach można obejrzeć zabytkowe fotografie ukazujące, jak Siedlce wyglądały 100 lat temu.

W okolicy pałacu warto odszukać otoczoną kolumnami toskańskimi kaplicę pod wezwaniem św. Krzyża. Wielu siedlczan uważa, że to jeden z piękniejszych zabytków w ich mieście. Kaplica została zaprojektowana przez Zygmunta Vogla. Boczne wejście z inicjałami Aleksandry Ogińskiej prowadzi do krypty, w której została pochowana księżna.

JACEK NA GÓRZE, MUZEUM NA DOLE

W centrum Siedlec uwagę przykuwa kilka obiektów, m.in. stuletnia katedra siedlecka, barokowy kościół św. Stefana oraz ratusz miejski z połowy XVIII wieku, na

który mieszkańcy mówią na co dzień „Jacek”. Dlaczego? Nazwa ta to imię kowala, który rzekomo pozował do wieńczącej ratusz figury Atlasa. Na polecenie księżnej Aleksandry, jak mówi lokalna legenda.

Nie tylko Jackowi warto się przyjrzeć – cały budynek jest szalenie fotogeniczny. Jego skrzydła, które odpowiadają za oryginalną bryłę ratusza, to niedysiejsze kramy i sklepy. W środku mieści się Muzeum Regionalne prezentujące eksponaty związane z historią Siedlec i okolic. Znajdzie się w nim coś dla miłośników malarstwa i rysunku, militariów (największa w Polsce kolekcja części niemieckich rakiet balistycznych V2), dawnych dziejów (historyczne zdjęcia i plakaty) oraz numizmatyki (zbiory starożytnych monet). Zobaczyć tutaj można także związaną z kulturą ludową regionu kolekcję tkanin ozdobnych, rzeźb, wycinanek i instrumentów muzycznych.

JEDEN Z NAJCENNIEJSZYCH OBRAZÓW W POLSCE

W planie pobytu w Siedlcach bezwzględnie należy uwzględnić wizytę w Muzeum Diecezjalnym. I KONIECZNIE trzeba umówić się wcześniej na zwiedzanie. To tu, w specjalnej sali wystawowej, eksponowany jest największy skarb Siedlec – płótno „Ekstaza św. Franciszka” pędzla El Greco. Trudno przejść obojętnie obok dzieła tego niezwykle cenionego hiszpańskiego malarza przełomu XVI i XVII wieku. To jedyny obraz tego artysty w naszym kraju, w dodatku z historią odnalezienia go wręcz sensacyjną i mocno herstoryczną.



Centrum Informacji Turystycznej w Siedlcach

ul. Kazimierza Pułaskiego 7, 08-110 Siedlce

+ 48 535 068 593

itsiedlce@gmail.com

www.ptksiedlce.pl

ZIEMIA RADOMSKA – REGION PEŁEN WAKACYJNYCH ATRAKCJI

KOLEKCJE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ, RZEŹBY-SYMBOLE
PRZEMYSŁOWEJ HISTORII MIASTA I XIX-WIECZNE WIEJSKIE ZAGRODY.
GDZIE MOŻNA ZNALEŹĆ WSZYSTKIE TE ELEMENTY?
POZNAJCIE RADOM – MIASTO, KTÓRE ZASKAKUJE.
LETNIA OFERTA TUTEJSZYCH INSTYTUCJI KULTURY
Z PEWNOŚCIĄ WAS ZAINTERESUJE.
A MOŻE POSZUKUJECIE WYTCHNIENIA OD MIEJSKIEGO
ZGIEŁKU NA ŁONIE PRZYRODY? ZAPRASZAMY DO ODKRYWANIA
UROKÓW MAŁOWNICZEJ ZIEMI RADOMSKIEJ,
PEŁNEJ WAKACYJNYCH ATRAKCJI DLA KAŻDEGO.

● tekst: Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej

R A D O M



Radom – Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”

MODA NA RADOMSKIE MUZEA

Położony w południowej części województwa mazowieckiego Radom to idealne miejsce nie tylko na weekendowy city break. To raj dla miłośników sztuki współczesnej, której bogate kolekcje znajdziecie w radomskich muzeach. Muzeum im. Jacka Malczewskiego zaprasza m.in. do nowej galerii prezentującej sztukę drugiej połowy XX wieku. Można podziwiać tam dzieła czołowych polskich artystów posługujących się językami abstrakcjonizmu i ekspresjonizmu (m.in. Wojciecha Fangora, Jerzego Nowosielskiego, Władysława Hasiora).

Ekspozycję dopełniają prace urodzonego w Radomiu Rajmunda Ziemskiego – mistrza sztuki informel, które można obejrzeć na wystawie „System wczesnego ostrzegania”. Jego dzieła zostały tam zestawione z pracami współcześnie tworzących artystek i artystów z Polski i zagranicy. Z kolei w Mazowieckim Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” obejrzeć można aktualnie wystawy „Rajmund Ziemiński. Znak i kolor” oraz „Zjednoczeni w sztuce”, a także m.in. monumentalne rzeźby Pawła Orłowskiego (projekt „Pink Bot”). Warto dodać, że obie wspomniane tu instytucje biorą udział w akcji „Koleją do Kultury”. Zwiedzający mają możliwość – na podstawie okazanego biletu na przejazd pociągiem Kolei Mazowieckich – zakupić bilet wstępu na wystawy w atrakcyjnej, dużo niższej cenie.

Czy modę można uznać za istotną częśći sztuki? Odpowiedzi na to pytanie warto poszukać na wystawie „Tkacze historii. Pięć dekad mody w Polsce”, przygotowanej przez dział muzealny Ośrodka Kultury i Sztuki „Resursa Obywa-

telska”. Ekspozycja, dostępna w Kamienicy Deskurów od 30 czerwca, prezentuje przemysł odzieżowy Polski Ludowej takich projektantów jak Barbara Hoff czy Grażyna Hase. Ponieważ nieodłącznym elementem każdego stroju są buty – koniecznie trzeba zajrzeć też do Muzeum im. Jacka Malczewskiego, które przypomina dzieje Radomskich Zakładów Przemysłu Skórzanego „Radoskór” (1959–1999), będących swego czasu największym producentem obuwia w kraju (wystawa czynna jest do 14 lipca).

Może chcecie wybrać się na spacer szlakiem rzeźb przedstawiających kultowe produkty powstające przed laty w radomskich fabrykach? Rowery, telefony, waga kuchenna, maszyna do pisania, a nawet pełnowymiarowa kuchenka gazowa – ich poszukiwanie to świetna zabawa, nie tylko dla najmłodszych!

Last but not least – o modzie na radomskie muzea mogą świadczyć nagrody, jakie w konkursie „Mazowieckie Zdarzenia Muzealne – Wierzba” otrzymały w 2023 roku aż dwie radomskie ekspozycje: wystawa stała pt. „Muzeum Historii Radomia” zorganizowana przez Muzeum im. Jacka Malczewskiego oraz „Przemysł – siła miasta. Radom w latach 1918-1989” w Muzeum Historii Najnowszej Radomia.

W wakacje w mieście nie zabraknie atrakcji również dla najmłodszych. „Resursa” zaprasza na „Niedziele na Rynku” – pełne konkursów, zabaw i spektakli teatralnych (ich tematyka związana będzie z ochroną środowiska, dbaniem o przyrodę oraz zmianami klimatycznymi). Ciekawą ofertę warsztatów i półkolonii przygotowały też



Fot.: LUKASZ WÓCICKI, UM W RADOMIU

Radom – Zalew Siczki

inne radomskie instytucje kultury. Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Radomskiej zachęca z kolei do poznawania miasta podczas pieszych wycieczek: „Odkryj ukrytą historię Radomia”, „Radom. Portrety wyjątkowych mieszkańców” i „Radom. Śladami robotniczej historii”. Ponadto w Centrum Informacji Turystycznej dostępne są bezpłatne kwesty i przewodniki, które pomogą Wam poznać to wyjątkowe i zaskakujące miasto.

W LESIE I NAD WODĄ

W słoneczne dni warto wybrać się do Muzeum Wsi Radomskiej, gdzie w otoczeniu malowniczej przyrody można wyciszyć się i odpocząć, przy okazji poznając zwyczaje ludowe oraz ciekawostki dotyczące życia codziennego dawnych mieszkańców regionu radomskiego. Zabytkowe dworki, chłopskie zagrody, wiatraki, ule i spichlerze to nie wszystko. 22 czerwca wystąpi tam słynny Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego z koncertem „Kalejdoskop Barw Polski” zorganizowanym z okazji 25-lecia Samorządu Województwa Mazowieckiego, a już następnego dnia w muzeum odbędzie się wielki festyn z okazji Sobótek. Przez całe wakacje cyklicznie organizowane będą też Potańcówki „Pod Dębem”, czyli taneczne zabawy, podczas których do tańca „na dechach” przystąpią będą kapele ludowe z całego regionu.

By poznać sekrety „miasta bez burz”, warto wybrać się do Szydłowca. Dzieje tego miasteczka przybliży Wam m.in. ulokowana na zamku Szydłowieckich i Radziwiłłów Pracownia Historii Szydłowca. Z kolei pasjonaci muzyki powinni obowiązkowo odwiedzić unikatowe Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych. Szydłowiec to przede wszyst-

kim piękne zabytki (m.in. renesansowy ratusz i kościół św. Zygmunta) oraz widoki (dawny kamieniołom, Góra Trzech Krzyży). Dla miłośników carawaniingu udostępniono położony nad zalewem Camper Park Szydłowiec.

Dużą część ziemi radomskiej zajmuje obejmująca ponad 30 tysięcy hektarów Puszcza Kozienicka, przez którą przebiega kilkanaście tras rowerowych, jak również wiele szlaków pieszych i ścieżek dydaktycznych (w tym niezwykle malownicza ścieżka dydaktyczna „Królewskie Źródła”). Położone w samym sercu puszczy niewielkie Pionki zachęcają do skorzystania z nowej infrastruktury na Wodnym Placu Zabaw nad Stawem Górnym (WakePark Pionki). Zapraszamy również na „7 weekendów na 70-lecie Miasta Pionki”, w ramach których odbywać się będą koncerty i imprezy taneczne. Pod koniec sierpnia do miasta zawita też MAZOpiłnik z koncertem zespołu De Mono (24 sierpnia).

Staw Górny w Pionkach to nie jedyny akwen wodny w regionie, z którego mogą skorzystać miłośnicy wodnego szaleństwa. Wiele atrakcji znaleźć można m.in. nad Zalewem Siczki, liczącym około 500 hektarów Zalewem Domaniowskim czy położonym w samym Radomiu Zalewem Borki. Warto też wybrać się na spływ kajakowy po Radomce, Wiśle lub Pilicy.



Centrum Informacji Turystycznej w Radomiu

pl. Dworcowy 2, 26-600 Radom

+ 48 48 36 00 610

cit.radom@cit.radom.pl

cit.radom.pl

KAJAKIEM PO MAZOWSZU DLA MISTRZÓW I POCZĄTKUJĄCYCH

MOŻNA ZJEŹDZIĆ CAŁY ŚWIAT, SZUKAJĄC IDEALNYCH WARUNKÓW DLA WYMARZONEGO SPŁYWU KAJAKOWEGO. ALE MOŻNA WYBRAĆ DUŻO PROSTSZĄ I RÓWNIIE SKUTECZNĄ OPCJĘ: PRZYJECHAĆ NA MAZOWSZE. ŁAGODNY LIWIEC UGOŚCI RODZINNE WYPRAWY WODNIACKIE, SKRWA DOSTARCZY ADRENALINY, NAREW I BUG NAUCZĄ RESPEKTU DLA WIELKIEJ WODY, A WISŁA BĘDZIE UKORONOWANIEM KAJAKOWEGO SPŁYWU

● tekst: Magdalena Walusiak



WYPRAWY KAJAKIEM



WISŁA. KAPRYŚNA KRÓLOWA

Wisła jest wyjątkowa, a spływ królową polskich rzek dostarcza niezapomnianych przeżyć. Rzeka ma spokojny nurt o nizinnym charakterze, ale bywa kapryśna, występują na niej głębie i mielizny oraz silne wiatry i wysokie fale, nagłe przybory wody, zmiany nurtu, liczne odnogi i piaszczyste łachy, wyspy i kępy pośrodku koryta. Może dlatego pływanie Wisłą polecane jest raczej zaawansowanym kajakarzom.

Jako najdłuższa polska rzeka (1047 km), ze źródłami w Beskidzie Śląskim (stoki Baraniej Góry, 1125 m n.p.m.), na teren województwa mazowieckiego wpływa po przełomowym odcinku od Zawichostu do Puław. Jest korytarzem migracji oraz miejscem żerowania i gniazdowania wielu gatunków ptaków. Podczas spływu można podziwiać piękne nadrzeczne krajobrazy oraz żyjące nad wodą zwierzęta i ptaki, a w środkowym biegu Wisły – starorzecza będące ich ostoją.

Pływanie Wisłą jest trudne i niepolecane dla początkujących. W granicach województwa mazowieckiego kajakarze mogą spływać od Dębina do Jeziora Włocławskiego za Płockiem. Nad Jezioro Włocławskim funkcjonują przystanie i kluby żeglarskie, na pozostałych odcinkach Wisły infrastruktura żeglarska jest słabo rozwinięta.

Podczas spływu warto zobaczyć

Nad rzeką jest wiele ciekawych obiektów, jak ruiny zamku w **Czersku**, bazylika romańska w Czerwińsku czy Wzgórze Tumskie w **Płocku**. Najciekawszy jest odcinek od Warszawy do twierdzy w **Modlinie**, gdzie warto spojrzeć na połączenie Wisły i Narwi oraz obejrzeć spichlerz w twierdzy Modlin.

LIWIEC. RODZINNY WYPOCZYNEK I PIĘKNE WIDOKI

Meandry Liwca widoczne z Sowiej Góry to jeden z najpiękniejszych widoków pogranicza Mazowsza i Podlasia. Do tego czysta woda, bezpieczna rzeka – płytka i o delikatnym nurcie, wokół lasy dawnej Puszczy Kamienieckiej i Nadbużański Park Krajobrazowy, a wszystko niecałą godzinę jazdy autem lub pociągami od stolicy. Dolina Liwca przyciąga miłośników rajdów pieszych, rowerowych i spływów kajakowych, także seniorów i rodziny z małymi dziećmi.

Lewy dopływ Bugu (długość 142 km) jest uważany za jedną z najpiękniejszych rzek polskiego nizu. Na całej długości Liwca wyznaczono dwa obszary Natura 2000 – teren ochrony siedlisk „Ostoja Nadliwiecka” oraz obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Liwca”. Polecane są kąpieliska: w Świnotopie, Kaliskach i Urlach.

Liwiec jest rzeką niziną i nieuregulowaną. Naturalnie, powoli żłobi w piaszczystej równinie szeroką dolinę. Płynie spokojnie pośród pól, łąk i wzgórz morenowych oraz sosnowych lasów, dlatego spływy Liwcem są polecane początkującym kajakarzom. W większości miejsc woda jest płytka, sporo w niej mielizn, wysp i przeszkód oraz budowli zmuszających do przenosek (jaz, zastawka, młyn w Paplinie, elektrownia w Kalinowcu). Nad rzeką znajdują się także liczne miejsca biwakowe i stacja wodna w Zaliwiu Szpinki.

Podczas spływu warto zobaczyć

- **Liw** (zamek z Muzeum Zbrojownią)
- **Łochów** (zespół pałacowo-parkowy z XIX wieku)
- **Węgrów** (bazylika mniejsza – na zakrystii słynne lustro Twardowskiego, Zespół Poreformacki, Dom Gdański)

NAREW. WODNE SPLOTY, STARORZECZA I ZALEW

Dolina rzeki Narwi często nazywana jest „polską Amazonią”. Gęsta sieć różnej szerokości i długości koryt rzecznych, które naprzemiennie łącząc się i rozdzielając, tworzą bardzo skomplikowany labirynt, czyni z Narwi jedyną w Europie i jedną z kilku na świecie (m.in. obok Amazonki i Konga) rzekę anastomozującą.

Narew to prawostronny dopływ Wisły łączący się z nią za Jeziorem Zegrzyńskim w Nowym Dworze Mazowieckim. Przepływa przez Podlasie i Mazowsze, wypływa z bagien w białoruskiej części Puszczy Białowieskiej i jest fragmentem szlaku łączącego Wielkie Jeziora Mazurskie z Warszawą.

Na mazowieckim odcinku Narew jest w kilku miejscach uregulowana, ale zazwyczaj ma naturalny, nizinny charakter, łagodny nurt z licznymi płycznami i wysepkami, piaszczyste dno oraz brzegi otoczone łąkami lub zalesionymi. Spływ rzeką jest spokojny.

Nadrzeczne skarpy, piaszczyste łachy, łąki i łęgowe lasy są ostoją ptaków. Nad rzeką nie ma bogatej bazy turystycznej, ale funkcjonują wsie letniskowe, miejsca na biwaki oraz stacje wodne w Pułtusku i Ostrołęce.

Podczas spływu warto zobaczyć

- **Ostrołęka** – pobernardyński klasztor, Muzeum Kultury Kurpiowskiej, pomnik bitwy pod Ostrołęką 1831 roku
- **Pułtusk** – „Wenecja Mazowska”, zamek biskupi z centrum hotelowo-konferencyjnym Dom Polonii, największy w Europie rynek

SKRWA. RZĘKA DLA NAJTWARDZSZYCH

Skrwa – rzeka jak brzytwa. Ostro tnie i wrzyna się głęboko w wysoczyznę Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego. Urozmaicona rzeźba terenu Parku jest osobliwością na nizinnym i równinnym Mazowszu.

W niektórych miejscach kąt nachylenia skarpy wynosi nawet 16 stopni. Stąd wielopoziomowe tarasy rzeczne oraz strome skarpy pocięte jarami i wąwozami. W sąsiedztwie rzecznej doliny występują ciekawe formy rzeźby polodowcowej: rynny, wały ozowe i niewielkie jeziora.

Skrwa to prawobrzeżny dopływ Wisły (114 km) ze źródłami w pobliżu Płociczna i końcem w Jeziorze Włocławskim. W dolnym biegu przepływa przez Brudzeński Park Krajobrazowy i obszar Natura 2000.

Dla kajakarzy jest dostępna od jeziora Skrwilno, ale większość spływów zaczyna się w okolicach Sierpca. To zmienna rzeka i dość trudny szlak, jeden z najciekawszych w kraju. Najpiękniejszy fragment rzeki, na terenie Brudzeńskiego Parku Krajobrazowego, zaczyna się malowniczym leśnym przełomem w Sikorzu.

Szlak kończy rozlewisko powstałe po spiętrzeniu Wisły zaporą we Włocławku, gdzie wciąż widać pozostałości zatopionych wsi.

Podczas spływu warto zobaczyć

- **Płock** – zabudowa Wzgórza Tumskiego, rynek, klasycystyczny ratusz, Muzeum Secesji, Muzeum Przyrodnicze
- **Sierpc** – Muzeum Wsi Mazowieckie



Mazo poranek



25. Mazowsze

@Mazowsze.serce.Polski

www.mazowsze.travel

oglądaj nas!

/ 25.05 / 8.06 / 22.06 / 29.06 / 6.07 /
20.07 / 3.08 / 10.08 / 24.08 / 7.09 /

Start godz. 11:00



LIVE

Mazowsze.serce.Polski

Wakacyjne połączenie Warszawy z Trójmiastem i Ustką

Bilet studencki

do Trójmiasta

29⁴⁰
zł

do Ustki

36⁷⁵
zł

Bilet uczniowski

do Trójmiasta

37⁸⁰
zł

do Ustki

47²⁵
zł

Bilet normalny

do Trójmiasta

60⁰⁰
zł

do Ustki

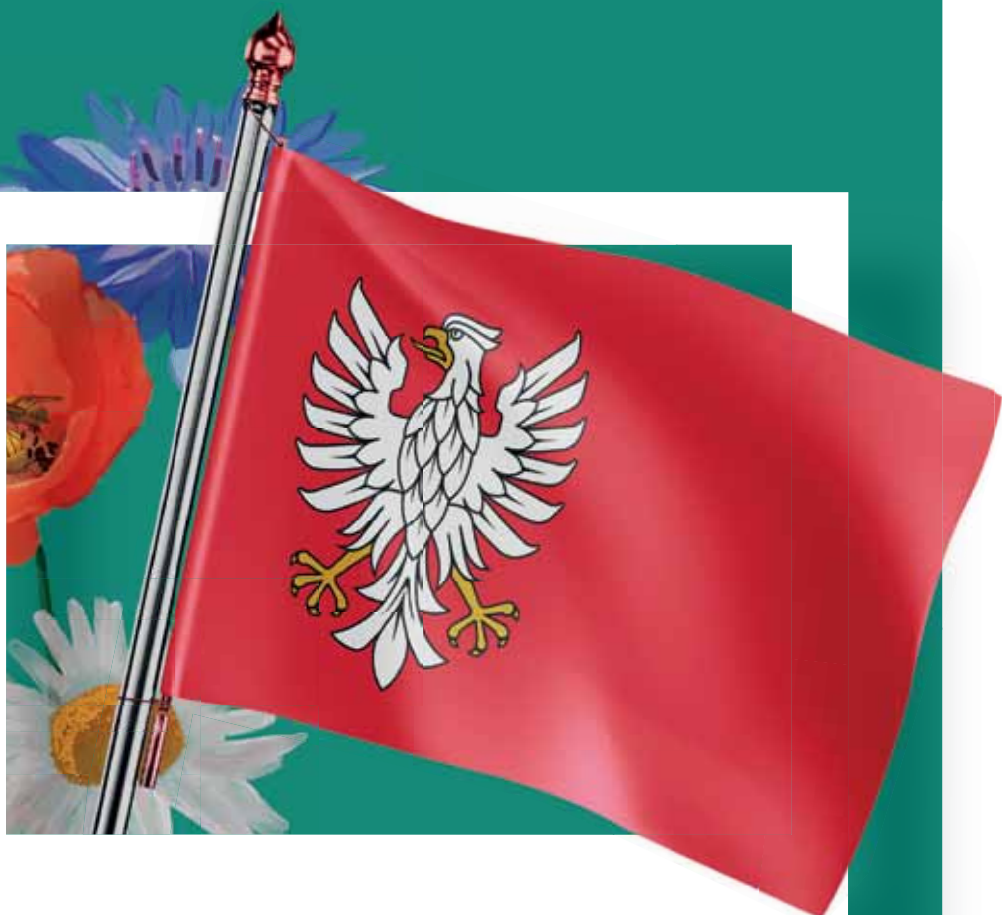
75⁰⁰
zł



Słoneczny

Pociąg „Słoneczny” do Ustki kursuje codziennie
czas przejazdu do Ustki ok. 5 h 30 min
do Trójmiasta ok. 3 h

KONKURS FOTOGRAFICZNY



Podróże z flagą Mazowsza

Więcej informacji:



Zrób zdjęcie z flagą Mazowsza
i wygraj atrakcyjne nagrody!

Termin nadsyłania zgłoszeń 15/09/2024

flagamazowsza.pl

PATRON HONOROWY:



Marszałek
Województwa
Mazowieckiego



ARMSA
Agencja Rozwoju Mazowsza S.A.



MAZOWIECKA
REGIONALNA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

25^{lat} Mazowsze